

Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Gminy Skoroszyce
na lata 2021-2032

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Metodologia opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032.....	5
3. Diagnoza sytuacji społecznej i ekonomicznej Gminy Skoroszyce.....	8
3.1. Położenie geograficzne Gminy Skoroszyce.....	8
3.2. Sytuacja demograficzna Gminy Skoroszyce.....	10
3.3. Sytuacja ekonomiczna mieszkańców Gminy Skoroszyce i rynek pracy.....	12
3.4. Sytuacja mieszkaniowa.....	16
3.5. Ochrona zdrowia mieszkańców Gminy Skoroszyce.....	17
3.6. Szkolnictwo i edukacja mieszkańców Gminy Skoroszyce.....	19
3.7. Problemy społeczne na obszarze Gminy Skoroszyce.....	20
3.7.1. Trudności ekonomiczne i ubóstwo.....	20
3.7.2. Bezrobocie.....	23
3.7.3. Niepełnosprawność.....	25
3.7.4. Problemy zdrowotne.....	28
3.7.5. Uzależnienia.....	29
3.7.6. Przemoc w rodzinie.....	32
3.7.7. Problemy mieszkańców wchodzących w wiek senioralny.....	33
3.7.8. Problem rodzin wychowujących dzieci.....	35
3.7.9. Klasyfikacja problemów społecznych pod względem ich nasilenia.....	38
3.8. Analiza SWOT w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	41
4. Założenia strategiczne.....	43
4.1. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032.....	44
4.2. Kierunki i zakres działań niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych.....	45
4.3. Misja i cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032.....	49
4.3.1. Cel główny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032.....	50
4.3.2. Cele szczegółowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032.....	51
5. Wskaźniki realizacji celów strategicznych.....	52
6. Opis sposobu realizacji strategii oraz działań niezbędnych do osiągania celów strategicznych.....	54
7. Ramy finansowe strategii oraz źródła finansowania wydatków niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych.....	56
8. Informacja i promocja wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032.....	57
9. Zasady aktualizacji i wprowadzania zmian w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032.....	57

1. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 jest wieloletnim dokumentem planistycznym stanowiącym uzupełnienie „Strategii Rozwoju Gminy Skoroszyce na lata 2014-2023” przyjętej uchwałą nr XLI/244/14 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 26 września 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Skoroszyce na lata 2014-2023.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 wpisuje się w cele określone w Strategii Rozwoju Gminy Skoroszyce dotyczące między innymi pobudzania i wspierania aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców, włączania społecznego osób zagrożonych marginalizacją.

W treści Strategii Rozwoju Gminy Skoroszyce na lata 2014-2023, zgodnie z przyjętą metodologią, skupiono się głównie na tematyce rozwoju gminy, w mniejszym stopniu podejmując tematykę rozwiązywania problemów społecznych. Dla zrównoważonego rozwoju oraz osiągnięcia zaplanowanych celów strategicznych konieczne jest zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym i społecznym gminy, dlatego też wskazywaniu problemów społecznych, ich wpływom na rozwój gospodarczy oraz procesom rozwiązywania problemów społecznych poświęcono ten oto dokument.

Niniejsza strategia stanowić będzie uzupełnienie Strategii Rozwoju Gminy Skoroszyce o problemy i kwestie społeczne ograniczające lub uniemożliwiające utrzymanie wysokiej jakości życia mieszkańców Gminy Skoroszyce. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wpisując się w cele pożądane dla rozwoju gminy sprawia, że zrównoważony rozwój będzie możliwy przy ograniczeniu występowania problemów społecznych lub całkowitej ich eliminacji. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem niezbędnym do analizy obszarów występowania problemów społecznych, ustalenia poziomu ich natężenia, określeniem ich skutków, wskazania: czy? i na ile? problemy społeczne stanowią zagrożenie dla rozwoju Gminy Skoroszyce oraz zaplanowania sposobu ich rozwiązania bądź zminimalizowania ich skutków.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie narzędziem wspomagającym proces tworzenia całościowego i spójnego systemu wspierania mieszkańców Gminy Skoroszyce w pokonywaniu różnych trudności i rozwiązywaniu problemów z wykorzystaniem zasobów i środków własnych mieszkańców, zasobów i środków samorządu terytorialnego oraz źródeł

finansowania zewnętrznego. Zakłada się, że wdrożenie strategii przyniesie widoczną zmianę w poprawie sytuacji wspólnoty lokalnej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 odnosi się do problematyki przeciwdziałania marginalizacji i wykluczenia społecznego, wskazując jednocześnie nowe podejście do problemów społecznych oparte na działaniach profilaktycznych, które zapobiegają występowaniu niekorzystnych zjawisk społecznych i w większym stopniu niż działania interwencyjne sprzyjają poprawie jakości życia mieszkańców.

Realizacja strategii obejmuje dwunastoletni horyzont czasowy rozpoczynający się w 2021 roku, trwający do końca 2032 roku. Wskazanie takiego okresu jest uzasadnione ze względu na zachodzące zmiany społeczne oraz sytuację demograficzną. Jest to optymalny okres, na jaki można zaplanować realizację celów strategicznych oraz wprowadzić trwałe i zauważalne zmiany w życiu mieszkańców gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce została opracowana na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

2. Metodologia opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 odnosi się do wielu obszarów oraz problemów, które wpływają na jakość życia jej mieszkańców. Została ona stworzona w celu usystematyzowania i przewidywania możliwych zagrożeń, jakie istnieją bądź mogą mieć miejsce w Gminie Skoroszyce oraz negatywnie wpływają na jej funkcjonowanie.

Metodologia opracowania strategii wynika głównie z treści zapisów zawartych w art.16b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Zgodnie z treścią powołanego zapisu strategia zawiera:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram i źródeł finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Oprócz tego wskazano także opis sposobu realizacji, zawarto treści dotyczące informacji oraz promocji wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce, jak również zasady aktualizacji i wprowadzania w niej zmian.

Diagnoza sytuacji społecznej i ekonomicznej Gminy Skoroszyce stanowi podstawę do określenia zasięgu i natężenia problemów społecznych występujących na obszarze gminy. Dla potrzeb opracowania strategii diagnoza została przeprowadzona metodą analizy dokumentów statystycznych obrazujących poziom życia mieszkańców i rozwój Skoroszyce dostępnych w Banku Danych Lokalnych GUS, oraz sprawozdań MRPiPS-03 ze świadczeń pieniężnych i w naturze udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skoroszycach w latach 2016-2020. Do analizy danych wybrano pięcioletni horyzont czasowy, pokazujący istotne zmiany w obszarze

problemów społecznych. Do uzupełnienia diagnozy sytuacji Gminy Skoroszyce wykorzystano także „Ocenę zasobów pomocy społecznej” gminy za 2020 rok, która sporządzana jest corocznie zgodnie

z treścią art.16a ustawy o pomocy społecznej, pokazując możliwości i zasoby gminy niezbędne do rozwiązywania problemów społecznych.

Do definiowania problemów społecznych zastosowano między innymi wskaźnik kwalifikacji do świadczeń pomocy społecznej zakładając, że osoby i rodziny, które skorzystały z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, doświadczają rozmaitych trudności definiowanych w kategoriach problemu społecznego (np. ubóstwa, bezrobocia), stanowią więc obiektywnie wybraną próbę reprezentatywną spośród wszystkich mieszkańców gminy, potwierdzającą występowanie określonego problemu społecznego. Proces identyfikacji problemów uwzględniał także opinie lokalnych liderów, osób znaczących i specjalistów zajmujących się zawodowo rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym pracowników socjalnych, asystenta rodziny, przewodniczącego i członków Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych.

Prognoza zmian społecznych oparta została na szczegółowej analizie sytuacji Gminy Skoroszyce oraz badaniu obszarów problemowych. Analizie poddano też możliwości rozwiązywania problemów społecznych z uwzględnieniem istniejącej infrastruktury i potencjału społecznego jakim dysponuje gmina.

W dokumencie strategii określono cel główny, cele szczegółowe i działania niezbędne do rozwiązania lub zminimalizowania skutków problemów społecznych, zidentyfikowanych na terenie gminy. Cele strategiczne wyznaczono zgodnie z koncepcją **S.M.A.R.T**¹, która zwiększa szansę na ich osiągnięcie. Zgodnie z tą koncepcją sformułowane cele są:

- 1) **szczegółowe** – zawierają konkretny a jednocześnie prosty, jednoznaczny przekaz, a ich zrozumienie nie powinno stanowić kłopotu i pozostawiać miejsca na luźną interpretację,
- 2) **mierzalne** tj. sformułowane tak, że można liczbowo wyrazić stopień ich realizacji lub przynajmniej umożliwić jednoznaczną "sprawdzalność" tej realizacji,

¹ **SMART** (z ang. Simple, Measurable, Achievable, Relevant, Timely defined,) – koncepcja formułowania celów w dziedzinie planowania, będąca zbiorem pięciu postulatów dotyczących cech, którymi powinien się charakteryzować poprawnie sformułowany cel.

- 3) **adekwatne** do możliwości wykonawców, a jednocześnie atrakcyjne dla społeczności pod względem rezultatów,
- 4) **realne** tj. możliwe do osiągnięcia,
- 5) **terminowe**, określone konkretnym przedziałem czasowy.

Do oszacowania wskaźników realizacji celu wykorzystano regułę **CREAM**², co oznacza, że wskaźniki określone dla danego celu i zadań niezbędnych do jego osiągnięcia są:

- 1) **precyzyjne** – jasno zdefiniowane i bezsporne (C-clear),
- 2) **odpowiadające przedmiotowi pomiaru** i jego oceny (R-relevant),
- 3) **ekonomiczne** – mogą być mierzone w ramach racjonalnych kosztów (E-economic),
- 4) **adekwatne** – dostarczające wystarczającej informacji na temat realizacji strategii i postępu w procesie jej wdrażania (A-adequate),
- 5) **mierzalne** – łatwe do zmierzenia i podlegające niezależnej walidacji (M-monitorable).

Kierunki zmian zostały zaplanowane z uwzględnieniem podstawowych zasad polityki społecznej, w tym zasady pomocniczości, zasady szerokiego zasięgu skutków oraz zasady partycypacji społecznej.

System wdrażania działań strategicznych oparto na programach o charakterze obligatoryjnym i fakultatywnym, odnoszących się do rozwiązywania poszczególnych problemów zdiagnozowanych na obszarze Gminy Skoroszyce. W procesie wdrażania strategii przewidziano także zastosowanie różnorodnych projektów, w tym projektów socjalnych oraz innych narzędzi wsparcia i aktywizacji adresowanych do różnych beneficjentów. Proponowany system wdrażania strategii może być modyfikowany zgodnie z określonymi w strategii zasadami, jeśli wystąpią uzasadnione potrzeby, a samorząd Gminy Skoroszyce podejmie stosowne uchwały.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 podlega uchwaleniu w trybie określonym przepisami o samorządzie gminy, po uprzednim przeprowadzeniu konsultacji społecznych, zgodnie z przyjętymi w Gminie Skoroszyce procedurami.

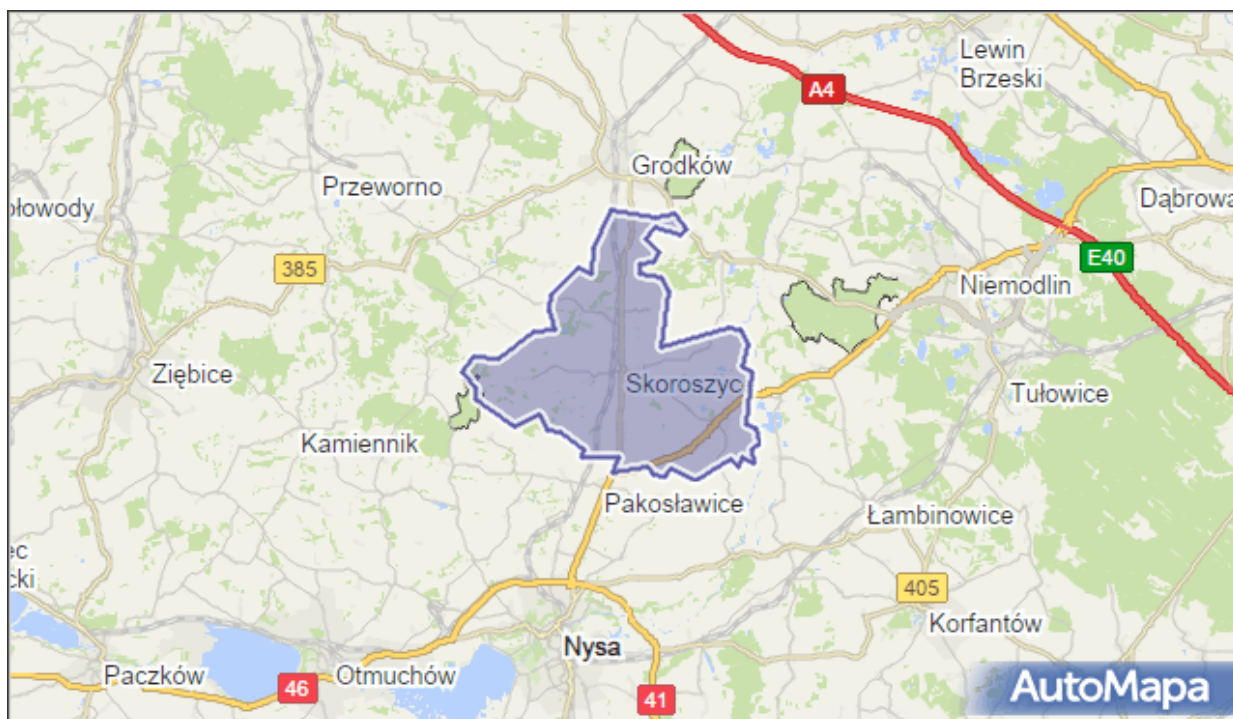
2 **CREAM** (z ang. C-clear, R-relevant, E-economic, A-adequate, M-monitorable) reguła stosowana w ramach wdrażania projektów, programów i przedsięwzięć mających na celu uzyskanie realnej zmiany społecznej z wykorzystaniem jak najmniejszych nakładów dla jak najlepszych rezultatów.

3. Diagnoza sytuacji społecznej i ekonomicznej Gminy Skoroszyce

3.1. Położenie geograficzne Gminy Skoroszyce

Gmina Skoroszyce jest gminą wiejską, położoną w zachodniej części województwa opolskiego, w powiecie nyskim. Należy do subregionu południowego. Obejmuje obszar Niziny Śląskiej, Doliny Nysy Kłodzkiej i częściowo Równiny Grodkowskiej. Gmina usytuowana jest w odległości około 50 km od miasta wojewódzkiego Opola oraz w odległości około 70 km od Wrocławia. Od północy i zachodu gmina graniczy z gminą Grodków, od wschodu z gminą Niemodlin i gminą Łambinowice, a od południa z gminą Pakosławice. Gminę dzieli około 40 km od najbliższych przejść granicznych między Polską a Czechami- w Głuchołazach i Konradowie.

Mapa Gminy na tle sąsiadujących miejscowości

Źródło: www.mapa.targeo.pl/skoroszyce.736729/gmina

W skład gminy Skoroszyce wchodzi 10 miejscowości: Brzeziny, Chróścina, Czarnolas, Mroczkowa, Makowice, Giełczyce, Sidzina, Pniewie, Stary Grodków, Skoroszyce. Ludność Gm. Skoroszyce to osadnicy, którzy przybyli tu po II wojnie światowej na skutek migracji z Kresów Wschodnich i Żywiecczyzny. Wszystkie wsie należące do gminy graniczą ze sobą, tworząc dosyć

jednorodny pod względem warunków przyrodniczych obszar z przeważającym udziałem gruntów ornych w strukturze przestrzennej krajobrazu. Mają one zdecydowanie rolniczy charakter: 86,6 % powierzchni gminy zajmują użytki rolne (grunty orne, sady, łąki i pastwiska). Ze względu jednak na występowanie w części wschodniej płaskiej, zalewowej Doliny Nysy Kłodzkiej, jest to obszar zróżnicowany pod względem warunków geomorfologiczno – geologiczno – hydrologicznych. Gmina Skoroszyce to obszar 103,61km², co stanowi 1,2% obszaru województwa opolskiego. Użytki leśne to zaledwie 4 %. Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że Gmina Skoroszyce jest gminą rolniczą. Siedzibą władz jest miejscowość Skoroszyce. Urząd Gminy znajduje się przy ul. Powstańców śląskich 17.

Gmina Skoroszyce w granicach Powiatu Nyskiego

Źródło: www.kapliczki.turystyka.pl/powiatnyski.htm

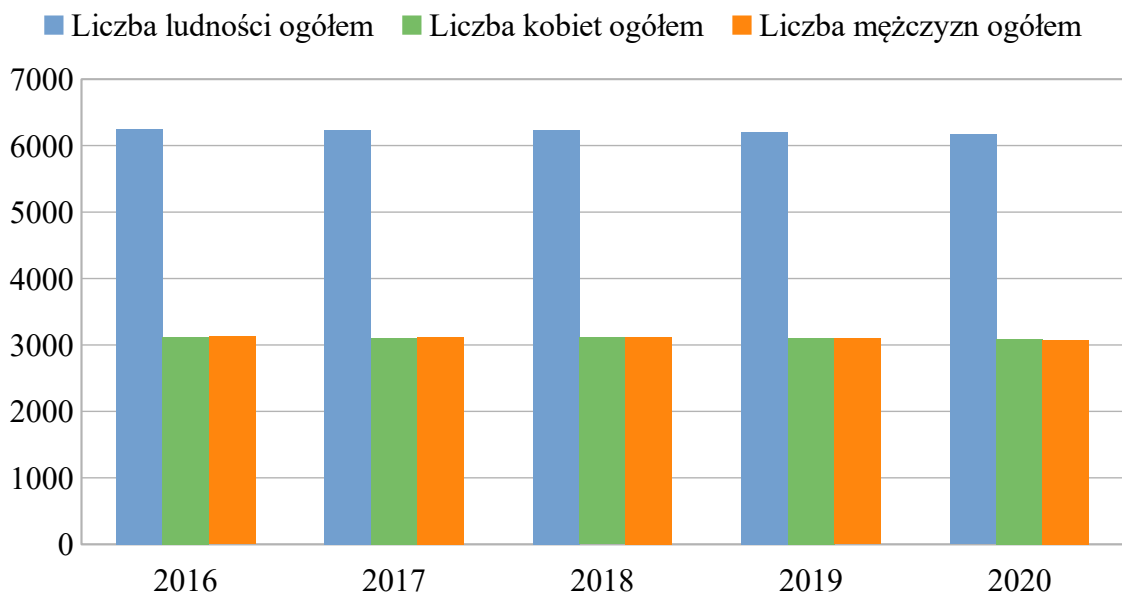
Teren gminy położony jest w planowanym do utworzenia Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Nysy Kłodzkiej i Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Cielnicy. Celem utworzenia obszaru chronionego jest zachowanie krajobrazu doliny i funkcjonalności korytarzy ekologicznych. Ze względu na zagrożenie powodziowe na terenie gminy na części terenów występują ograniczenia w zabudowie. Na pozostałych obszarach zagrożenie podtopieniami stwarzają niewielkie ciek, które mogą występować z brzegów w bardzo krótkich okresach po nawałnych (głównie letnich) opadach atmosferycznych.

3.2. Sytuacja demograficzna Gminy Skoroszyce

Analiza sfery społecznej obejmuje sytuację demograficzną, główne problemy społeczne czy aktywność mieszkańców i ich zaangażowanie w życie społeczności lokalnej. Aspekty te mają istotne znaczenie dla potencjału rozwojowego gminy, zarówno w bliskiej, jak i w dalekiej, kilkunasto-, a nawet kilkudziesięcioletniej perspektywie.

Czynniki demograficzne, takie jak liczba ludności, struktura wiekowa oraz migracje są niezwykle ważne dla sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Analizując dostępne dane statystyczne, w większości pochodzące z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, należy pamiętać, że ilustrują one oficjalny stan ludności i bazują w dużym stopniu na rejestrze meldunkowym. W ostatnich latach, wraz ze wzrostem mobilności społeczeństwa, częstym zjawiskiem są zmiany miejsca zamieszkania bez zmiany meldunku, dlatego też przedstawiane dane mogą w pewnym stopniu odbiegać od rzeczywistości.

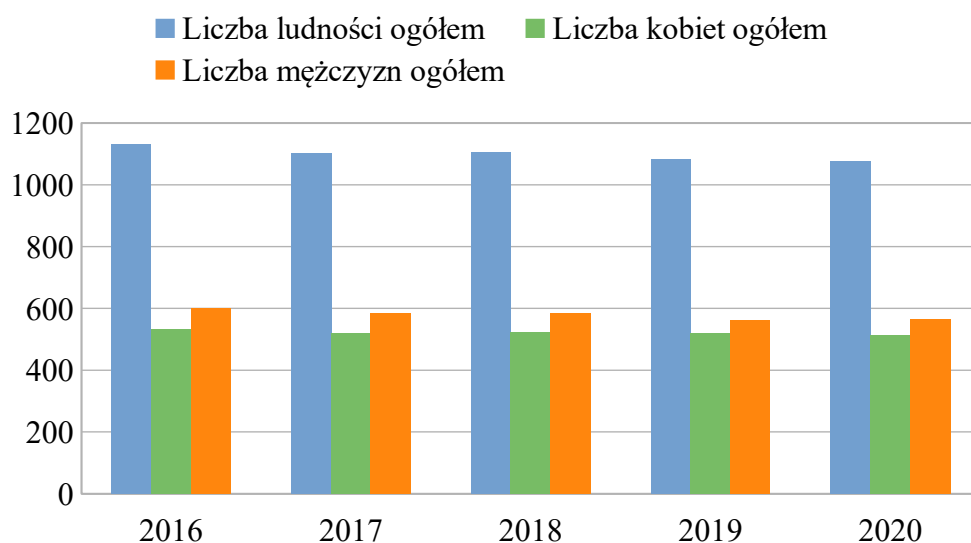
Wykres 1: Liczba mieszkańców Gminy Skoroszyce w latach 2016-2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wśród populacji mieszkańców obserwuje się nieznaczną przewagę płci męskiej do 2019 roku, niewielką przewagę w roku 2020 stanowi płeć żeńska.

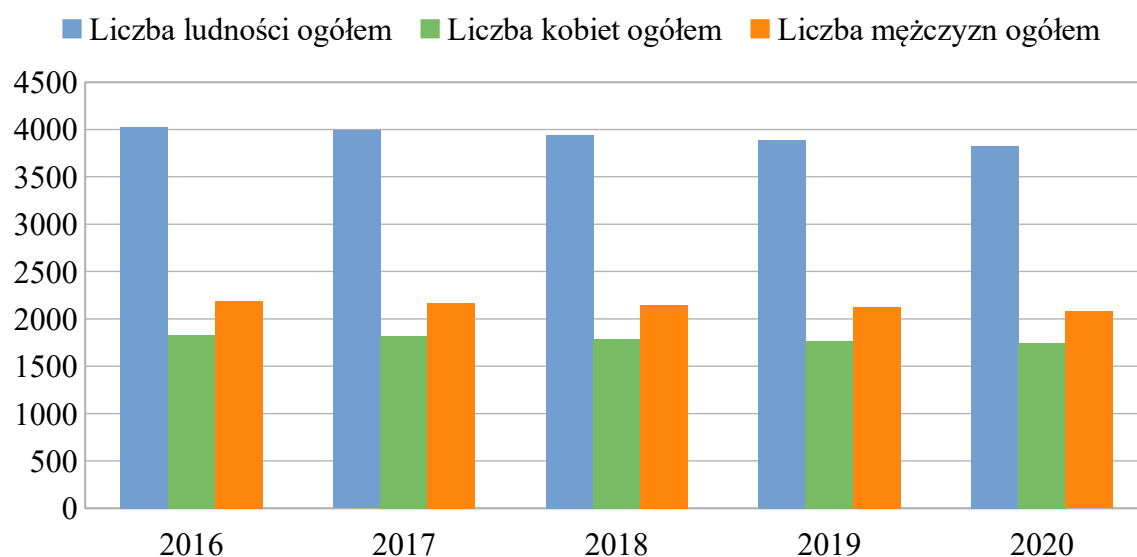
Wykres 2: Liczba mieszkańców Gminy Skoroszyce w wieku przedprodukcyjnym w latach 2016-2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z powyższego wykresu wynika, iż w wieku przedprodukcyjnym większość stanowi płęć męska.

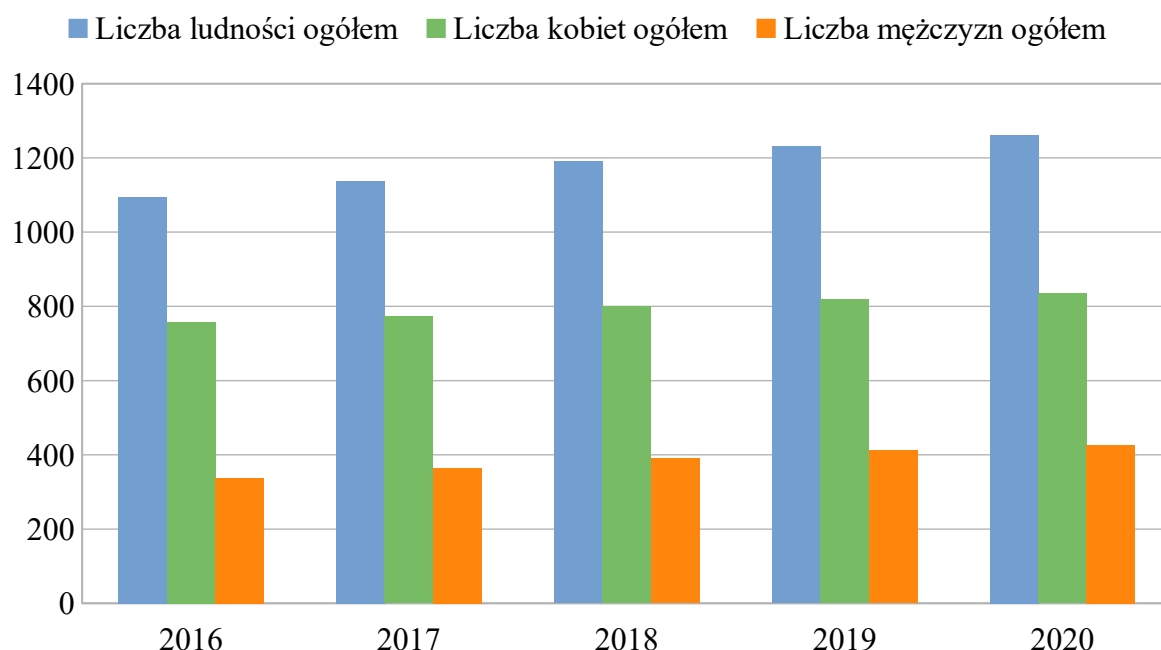
Wykres 3: Liczba mieszkańców Gminy Skoroszyce w wieku produkcyjnym w latach 2016-2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Powyższy wykres wskazuje, iż w wieku produkcyjnym większość stanowi płęć męska.

Wykres 4: Liczba mieszkańców Gminy Skoroszyce w wieku poprodukcyjnym w latach 2016-2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Według danych zawartych na wykresie w wieku poprodukcyjnym znaczną większość stanowią kobiety.

3.3. Sytuacja ekonomiczna mieszkańców Gminy Skoroszyce i rynek pracy

Gmina ma zdecydowanie rolniczy charakter: 86,6 % jej powierzchni zajmują użytki rolne (grunty orne, sady, łąki, pastwiska). Obszar ten należy do gmin stosunkowo dobrze zalesionych o korzystnych warunkach wodnych, glebach średniej jakości (klasy IVa i IVb), dobrze utrzymanych. Otoczenie i środowisko przyrodnicze stwarzają dobre warunki dla gospodarki rolnej na terenie gminy. Zdecydowana większość (98%) to gospodarstwa indywidualne. Trzy na dziesięć gospodarstw mają powierzchnię nieprzekraczającą 1 ha, co czwarte od 1 do 5 ha, zaś co piąte powyżej 15 ha. 89 największych gospodarstw rolnych łącznie prowadzi działalność na 81% użytków rolnych na terenie gminy. To więcej niż średnio w skali kraju (54%). Wzrost skali produkcji obniża jednostkowe koszty produkcji, uzasadnia inwestycje w maszyny i infrastrukturę i ostatecznie podnosi rentowność produkcji.

Oprócz kilkunastu średniej wielkości zakładów, dominuje działalność rolnicza oraz rzemieślnicza i usługowa na niewielką skalę. Część funkcjonujących na terenie gminy zakładów, mimo znacznych rozmiarów produkcji, nie zatrudnia wielu osób. Najczęściej na terenie gminy pracują rolnicy (69%) i przedsiębiorcy (63%). Najczęściej wskazywane kierunki dojazdów do pracy to Nysa, Opole i Grodków, w ostatnich latach również Wrocław.

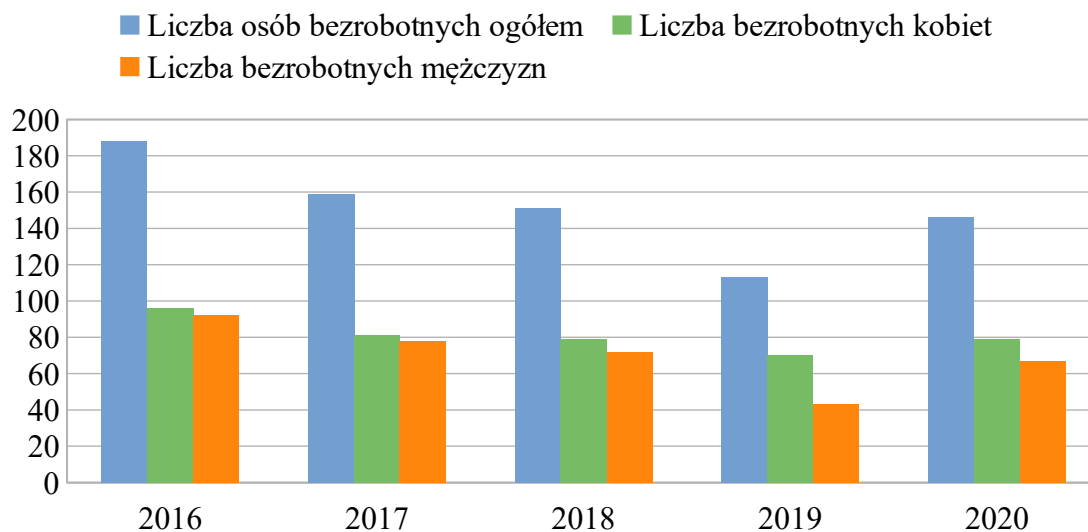
W całym powiecie nyskim, a można przyjąć, że w gminie wiejskiej jaką jest gmina Skoroszyce w jeszcze większym stopniu, istotną rolę dla struktury rynku pracy odgrywa rolnictwo. Pracę w rolnictwie znajduje co czwarty zatrudniony. W odniesieniu do przeciętnej struktury w kraju, mniejsze zatrudnienie generuje przemysł i branże handlowa, logistyczna i turystyczna.

Do największych zakładów na terenie Gminy Skoroszyce należą:

- SIPROL Przedsiębiorstwo Produkcji Rolniczej Spółka z o.o.,
- ADM Szamotuły,
- CTG Natura Chróstcina – gospodarstwo szklarniowe,
- „DARFRUIT” Sp. z o. o. - gospodarstwo szklarniowe w Chróście,
- „DRAGONGAZ” – dostawca gazu płynnego propan (oddział),
- Masarnia „DZIER - MIĘS” Spółka Jawna w Skoroszycach,
- PHU Gawor - skup zboża,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Rolnej ROL-POL Sp. z o. o. w Czarnolesie,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „PRODREW” w Chróście (tartak),
- „RAM - POL” Sp. z o. o. w Chróście (produkcja tapicerki meblowej),
- Zakład Produkcji Rolnej „OWROL” Sp. z o. o. w Skoroszycach.

Zjawisko społeczne jakim jest bezrobocie obrazują załączone poniżej wykresy dla poszczególnych grup wiekowych.

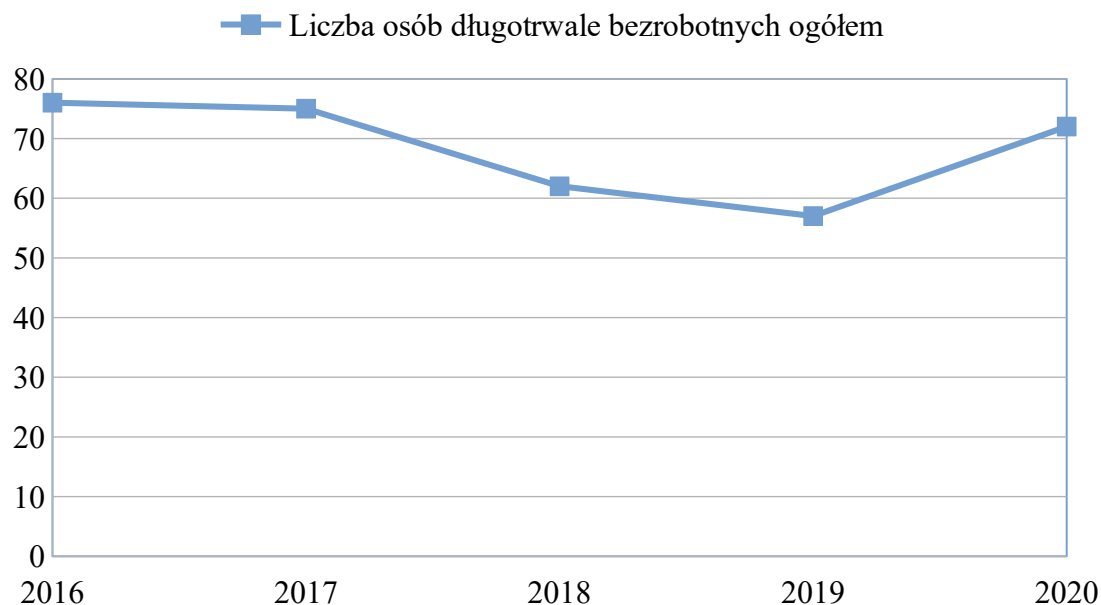
Wykres 5: Liczba osób bezrobotnych w Gminie Skoroszyce na dzień 31.12.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ogólna statystyka przedstawiająca ilość osób bezrobotnych z podziałem na kobiety i mężczyzn, gdzie większość stanowią bezrobotne kobiety.

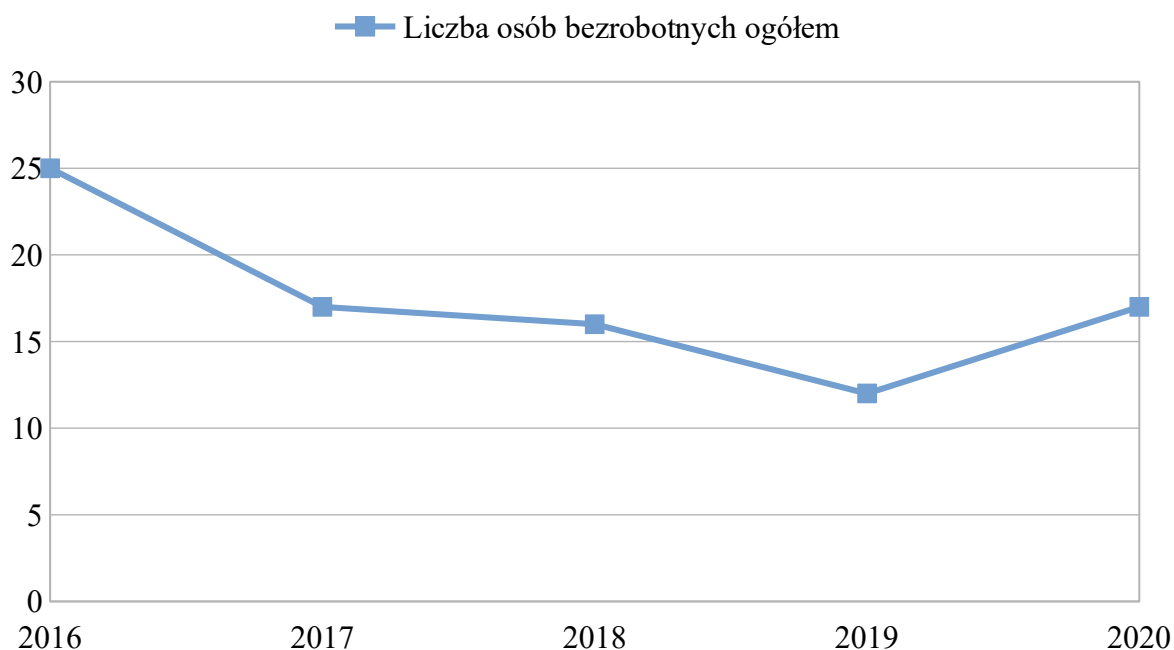
Wykres 6. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w Gminie Skoroszyce na dzień 31.12.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w Gminie Skoroszyce oscyluje w granicach 1,2%.

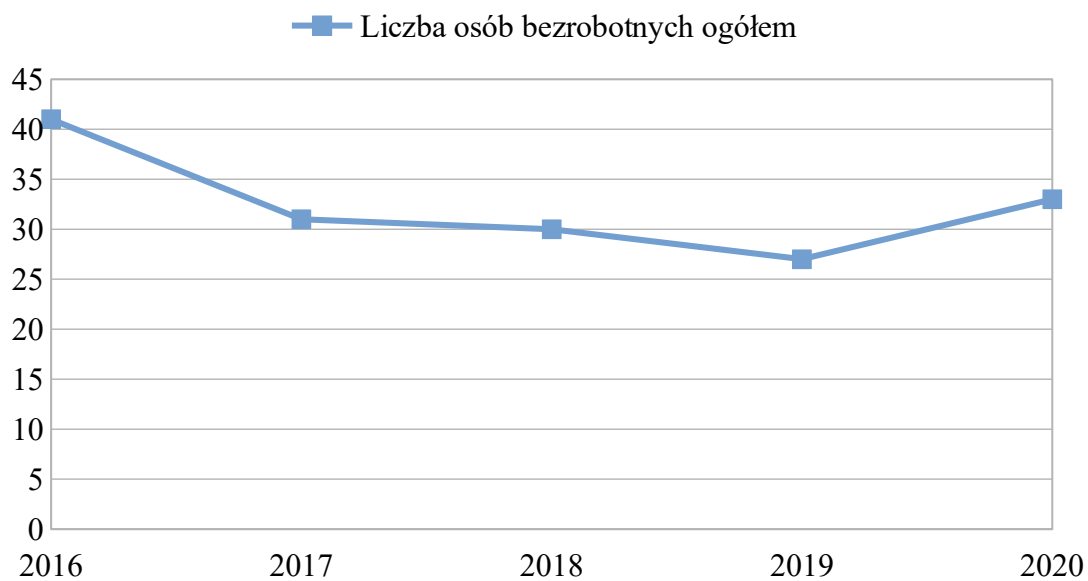
Wykres 7: Liczba osób bezrobotnych w Gminie Skoroszyce do 25 roku życia na dzień 31.12.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres powyżej obrazuje jak niewielkie jest bezrobocie wśród młodych ludzi w Gminie Skoroszyce.

Wykres 8: Liczba osób bezrobotnych w Gminie Skoroszyce do 30 roku życia na dzień 31.12.

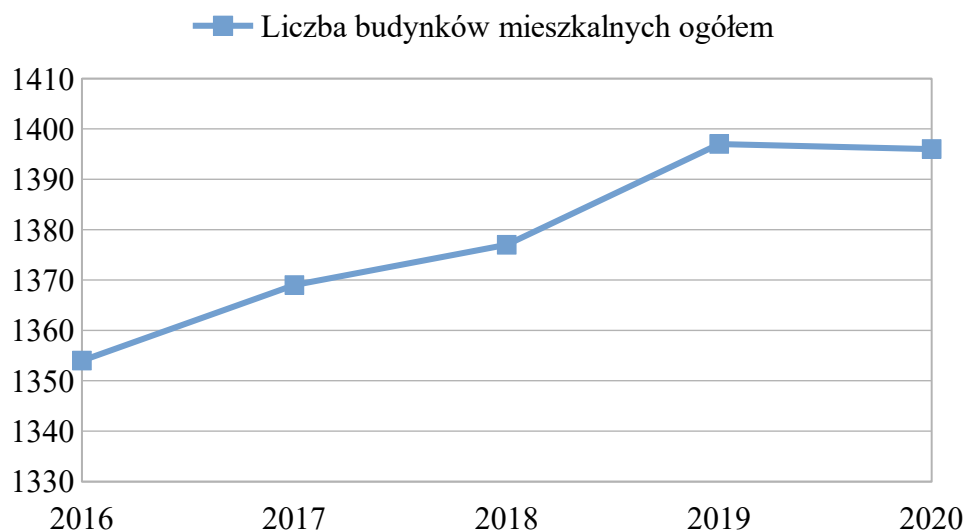
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Powyższe dane przedstawiają około 2% poziom bezrobocia w Gminie Skoroszyce w wieku do 30 roku życia.

3.4. Sytuacja mieszkaniowa

W Gminie Skoroszyce dominuje tradycyjne budownictwo jednorodzinne, będące własnością mieszkańców Gminy. Zasoby mieszkaniowe zwiększają się, nie tylko pod względem liczby budynków mieszkalnych, ale też ich powierzchni użytkowej. Liczbę budynków mieszkalnych prezentuje poniżej zamieszczony wykres.

Wykres 9: Liczba budynków mieszkalnych w Gminie Skoroszyce w latach 2016-2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wielkość, struktura gminnego zasobu mieszkaniowego Gminy Skoroszyce 2021 r.

Lp.	Adres budynku	Liczba mieszkań	Pow. użyt. (m ²)	Uwagi
1.	Skoroszyce	10	451,73	
2.	Sidzina	8	318,54	
3.	Brzeziny	2	213,28	

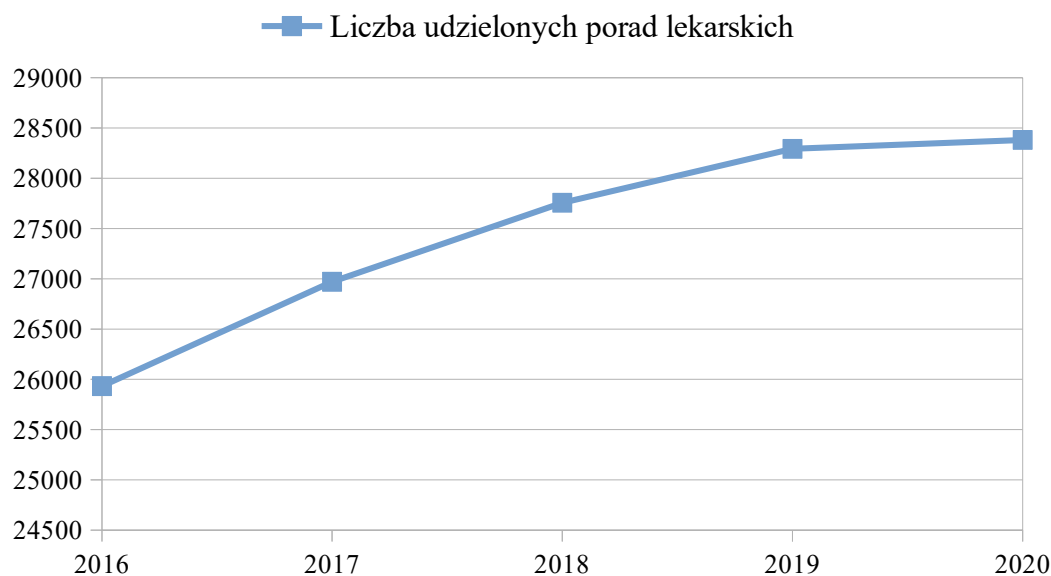
4.	Mroczkowa	2	147,00	
5.	Stary Grodków	2	126,41	
6.	Giełczyce	1	47,16	
7.	Czarnolas	1	96,97	
8.	Chrścina	2	151,80	
9.	Czarnolas	1/2	68,00	Budynek współwłasność - 1/2 części
10.	Mroczkowa	1/2	61,00	Budynek współwłasność- 1/2 części
RAZEM		29	1 681,89 m²	

Źródło: Opracowanie własne

3.5. Ochrona zdrowia mieszkańców Gminy Skoroszyce

Opieka medyczna na terenie Gminy Skoroszyce zawiera się w dwóch placówkach. Są to: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „VITA – MED” s.c., znajdujący się w miejscowości Chrścina przy ulicy Ogrodowej oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SKORMED” Spółka Partnerska Lekarzy Rodzinnych Barsznica w Skoroszycach przy ulicy Działkowej. NZOZ „VITA – MED” prowadzi usługi w ramach medycy rodzinnej z uwzględnieniem podstawowej opieki zdrowotnej. NZOZ „SKORMED” swoimi usługami obejmuje leczenie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, w tym: poradnię lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, poradnię lekarza podstawowej opieki zdrowotnej dla dzieci, poradnię pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, poradnię położnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Oprócz tego placówka oferuje także usługi stomatologiczne. W 2019r. liczba osób przypadających na jedną przychodnię wynosiła 3100. Od kilku lat można zauważyć tendencję wzrostową udzielanych porad lekarskich.

Wykres 10: Liczba porad lekarskich udzielonych mieszkańcom w latach 2015-2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W porównaniu z rokiem 2015 zapotrzebowanie na udzielanie porad lekarskich wzrosło o ponad 3 tysiące. W 2019r. liczba porad udzielanych na jedną osobę wynosiła 4,5. Informacje te świadczą o dużej potrzebie istnienia i funkcjonowania placówek medycznych na terenie Gminy Skoroszyce.

Tendencja wzrostowa uwidacznia się także podczas analizy wykonania budżetu Gminy Skoroszyce w odniesieniu do ochrony zdrowia.

Ochrona zdrowia	
2020r.	171 792,30zł
2019r.	121 694,54zł
2018r.	70 662,20zł

Źródło: Raport o stanie gminy 2018 r.-2020 r.

W miejscowościach, w których znajdują się placówki medyczne istnieją także apteki. W Chróście przy ulicy Ogrodowej funkcjonuje punkt apteczny „Punkt Zdrowia”, w Skoroszycach natomiast przy ulicy Działkowej znajduje się Apteka Słońca.

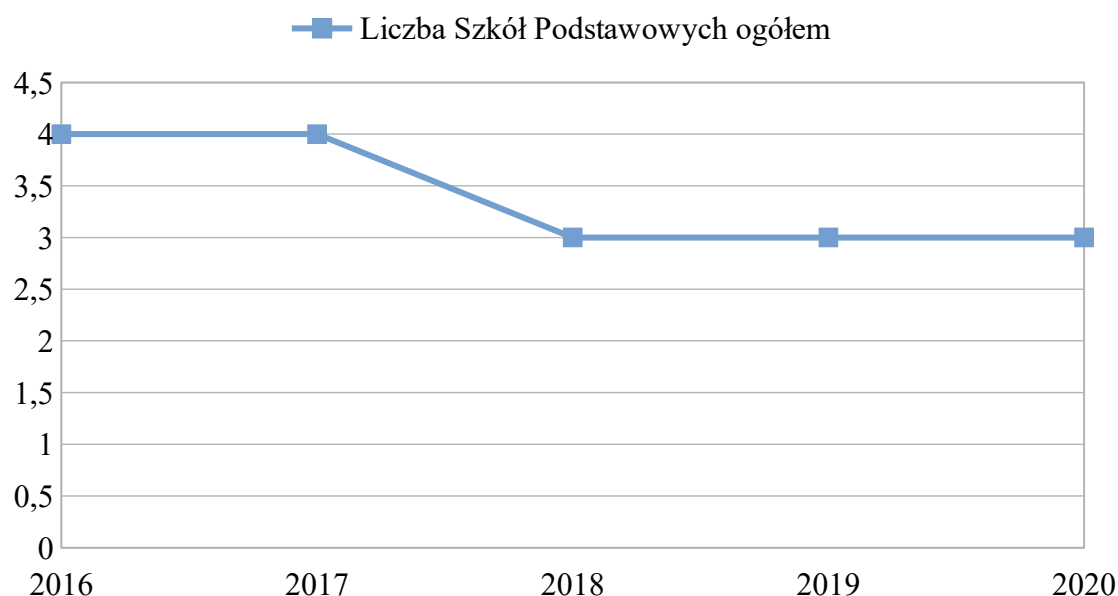
Przynajmniej raz roku mieszkanki Gminy Skoroszyce w ramach umowy z Opolskim Oddziałem Wojewódzkim mają możliwość wykonania bezpłatnego badania mammografii w tzw. mammobusie.

W nagłych przypadkach zagrożenia życia i zdrowia, w tym sytuacji wypadków komunikacyjnych, mieszkańcy Gminy Skoroszyce mogą liczyć na pomoc ze strony Pogotowia Ratunkowego Szpitala w Nysie. Ze względu na to, że ośrodki zdrowia są o charakterze niepublicznym, Gmina nie ma bezpośredniego wpływu na ofertę opieki zdrowotnej.

3.6. Szkolnictwo i edukacja mieszkańców Gminy Skoroszyce

Działalność edukacyjną na terenie Gminy Skoroszyce, dla których organem prowadzącym jest Gmina Skoroszyce, prowadzą następujące placówki oświatowe: Zespół Szkół im. Komisji Edukacji Narodowej Skoroszycach, ul. Braterstwa Broni 9, 48-320 Skoroszyce. Dyrektorem Zespołu Szkół jest pani Izabela Stasica, zastępca dyrektora Violetta Kusz. W skład Zespołu Szkół w Skoroszycach wchodzi: Szkoła Podstawowa i Przedszkole. Kolejną placówką oświatową jest Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Arki Bożki w Chróscinie, mieszczący się przy ulicy Szkolnej 3. Dyrektorem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego jest pani Krystyna Kozera. W skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego wchodzi: Szkoła Podstawowa im. Arki Bożka, Przedszkole. Trzeci co do wielkości jest Zespół Szkolno - Przedszkolny im. ks. prof. Józefa Tischnera w Sidzinie, mieszczący się przy ulicy Radziechowskiej 3. Dyrektorem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego jest pani Anna Harasiuk, w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego wchodzi: Szkoła Podstawowa i Przedszkole.

Wykres 11: Liczba Placówek Oświatowych w Gminie Skoroszyce w latach 2016-2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Od roku 2018 w Gminie Skoroszyce funkcjonują 3 placówki oświatowe. Zamknięcie jednej z nich było spowodowane niżem demograficznym. Dzieci z miejscowości Makowice uczęszczają obecnie do Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Sidzinie.

3.7. Problemy społeczne na obszarze Gminy Skoroszyce

3.7.1. Trudności ekonomiczne i ubóstwo

Sytuację ekonomiczną mieszkańców Gminy Skoroszyce można rozeznaczyć m.in. poprzez liczbę osób i rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach. Pomoc społeczna przyznawana jest głównie w formie zasiłków okresowych, stałych oraz celowych. W analizowanym okresie można zaobserwować, że liczba osób i rodzin objętych wsparciem w formie zasiłku stałego z roku na rok maleje, natomiast w przypadku osób i rodzin korzystających ze wsparcia w formie zasiłków okresowych jest zmienna. Najniższą liczbę rodzin objętych tym rodzajem wsparcia odnotowano w roku 2020 r. Szczegółową liczbę rodzin korzystających z w/w form pomocy przedstawia zestawienie poniżej.

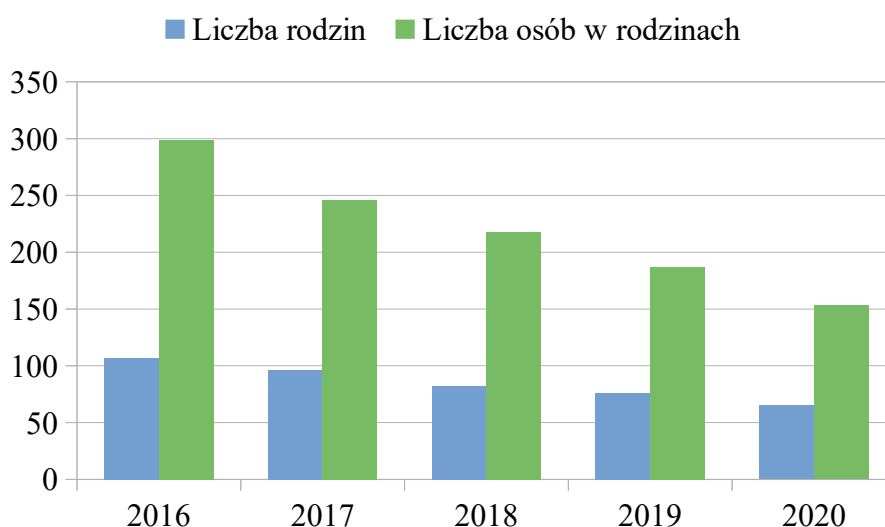
Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną:

Rok	Świadczenia pieniężne		Świadczenia niepieniężne	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	116	321	37	168
2017	103	249	26	104
2018	84	221	25	107
2019	80	189	22	79
2020	68	157	19	71

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2020

W powyższym zestawieniu można zaobserwować, że liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia w formie zasiłków z pomocy społecznej z roku na rok sukcesywnie spada. Liczba tych osób maleje głównie z powodu stabilizacji ekonomicznej mieszkańców Gminy Skoroszyce, a także wzrastającymi dochodami rodzin. Z uwagi na fakt, iż pomoc społeczna udzielana jest po spełnieniu określonego kryterium dochodowego, które dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701,00 zł natomiast dla osoby w rodzinie wynosi 528,00 zł i jest ono weryfikowane raz na 3 lata przy jednoczesnym wzroście każdego roku wynagrodzeń coraz mniej osób spełnia powyższe kryterium do otrzymania wsparcia. Określone kryterium dochodowe jest w pewnej mierze wyznacznikiem progu ubóstwa. Uznaje się, że osoby które osiągają niższy dochód niż ten który określony jest rozporządzeniem lub nie posiadają żadnego dochodu są w grupie osób najuboższych. Liczbę osób i rodzin dotkniętych problemem ubóstwa przedstawia poniższe zestawienie.

Wykres 12: Liczba rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

We wskazanym wykresie można zaobserwować, że liczba rodzin i liczba osób w rodzinach z problemem ubóstwa z roku na rok sukcesywnie spada, oznacza to, że mieszkańcy Gminy Skoroszyce posiadają coraz lepszą sytuację ekonomiczną na zaspokojenie podstawowych potrzeb swoich oraz ich rodzin. W grupie osób objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach znajdują się osoby, które własnym staraniem nie są w stanie zaspokoić

potrzeb z uwagi na fakt, iż sytuacja życiowa i zdrowotna w której się znaleźli im to uniemożliwia, a także nie są w grupie osób, które mogą uzyskać świadczenia rentowe oraz emerytalne. Osoby te korzystają z pomocy w formie zasiłku stałego.

W analizowanym okresie można również zaobserwować tendencję spadkową powyższego rodzaju wsparcia w stosunku od początku do końca analizowanego okresu.

Zasiłki stałe – ogółem

Rok	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	313	28	52
2017	284	27	52
2018	255	27	49
2019	228	23	43
2020	236	23	43

Źródło: Sprawozdanie 05-MRPIPS

Część mieszkańców Gminy Skoroszyce korzysta z pomocy w formie zasiłków okresowych. W tej formie wsparcia obserwuje się wahania jednak w porównaniu do początku prezentowanego okresu oraz jego końca zauważyć można tendencję spadkową. Szczegółowe informacje znajdują się w tabeli poniżej.

Zasiłki okresowe – ogółem

Rok	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	179	29	69
2017	197	33	73
2018	184	25	59
2019	188	25	60
2020	118	21	37

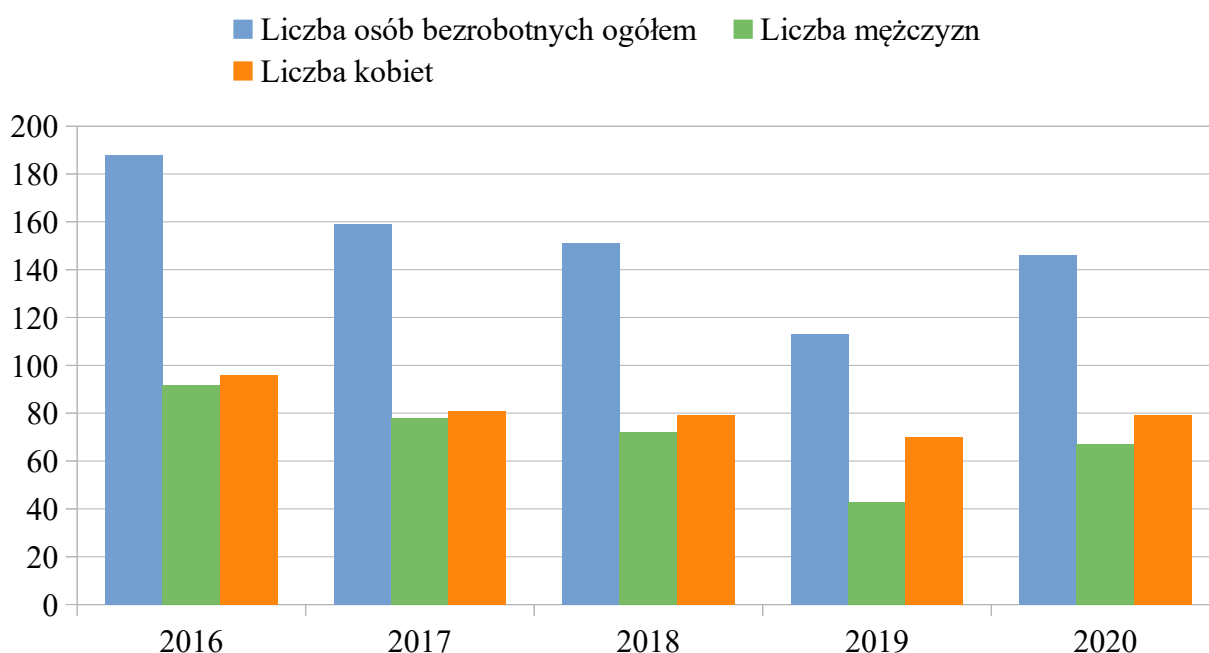
Źródło: Sprawozdanie 05-MRPIPS

Na terenie Gminy Skoroszyce najczęstszym powodem udzielenia pomocy w formie zasiłku okresowego przy jednoczesnym wystąpieniu ubóstwa jest bezrobocie, alkoholizm oraz niepełnosprawność.

3.7.2. Bezrobocie

Problem bezrobocia wśród mieszkańców Gminy Skoroszyce w latach 2016-2019 miał tendencję spadkową. W roku 2020 r. obserwujemy wzrost liczby osób bezrobotnych. Jako powód zaistniałej sytuacji wskazuje się pandemię Covid-19. Liczba bezrobotnych wskazana została w poniższym wykresie.

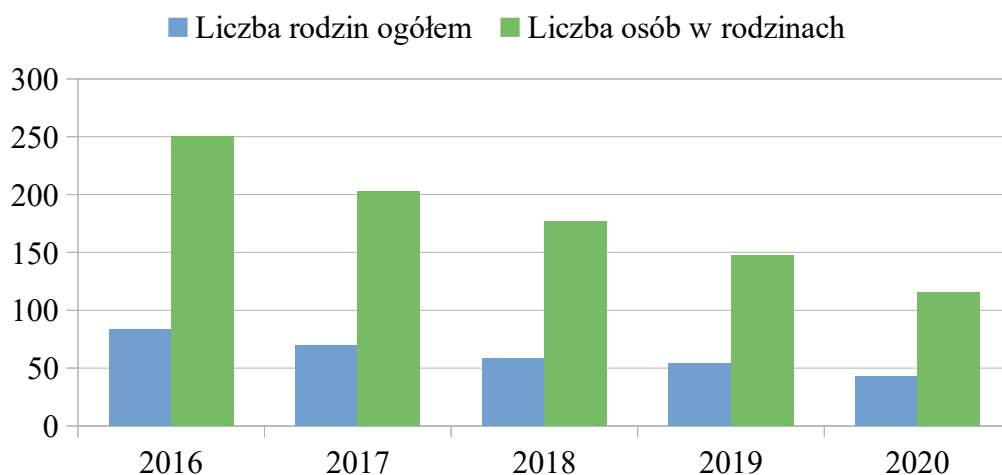
Wykres 13: Ogólna liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Skoroszyce

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Osoby dotknięte problemem bezrobocia korzystają ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach. Mimo wzrostu liczby osób bezrobotnych w 2020 r. nie wzrosła liczba osób bezrobotnych korzystających m.in. z zasiłku okresowego z powodu bezrobocia, co przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Wykres 14: Liczba rodzin objętych różnymi formami pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zasiłek okresowy przyznany z powodu bezrobocia

Rok	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	164	27	63
2017	172	31	69
2018	167	23	57
2019	171	24	59
2020	113	20	36

Źródło: Sprawozdanie 05-MRP/IPS

Największa liczba osób z problemem bezrobocia korzystała z pomocy w formie zasiłku okresowego w roku 2019, a następnie odnotowano tendencję spadkową.

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2016	76%
2017	76%
2018	75%
2019	70%

2020	63%

Źródło: Sprawozdanie 05-MRPIPS

Główne powody przyznawania świadczeń w roku 2020: bezrobocie ogółem 2124, w tym 1891 świadczeń niepieniężnych i 233 pieniężnych.

3.7.3. Niepełnosprawność

Problem niepełnosprawności w zależności od intensywności z jaką dotyka człowieka zdecydowanie może utrudniać bądź całkowicie uniemożliwiać samodzielne funkcjonowanie na wielu obszarach, także życia społecznego. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, iż w Gminie Skoroszyce problem niepełnosprawności jest obecny. Jedną z form pomocy jaką mogą uzyskać mieszkańcy Gminy Skoroszyce ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej jest poradnictwo i pomoc w wystąpieniu o zmianę lub ustalenie stopnia niepełnosprawności. Jak wynika z raportów o stanie Gminy Skoroszyce niepełnosprawność to także jeden z powodów przyznawania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Liczba osób objętych pomocą z tego tytułu przedstawia się następująco:

Rok udzielenia pomocy:	Liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności
2020	32
2019	35
2018	38

Źródło: Raport o stanie gminy 2018 r.-2020 r.

Według danych zebranych na poczet oceny zasobów pomocy społecznej w 2020r. z powodu niepełnosprawności przyznano łącznie 898 świadczeń, w tym 677 niepieniężnych i 221 pieniężnych. Rodzaje pomocy udzielanej na przestrzeni ostatnich pięciu lat przedstawiają się w sposób następujący:

Rodzaje pomocy	Liczba świadczeń				
	2016	2017	2018	2019	2020
Świadczenia opiekuńcze					
Zasilek pielęgnacyjny - ogółem	1516	1443	1391	1452	1444

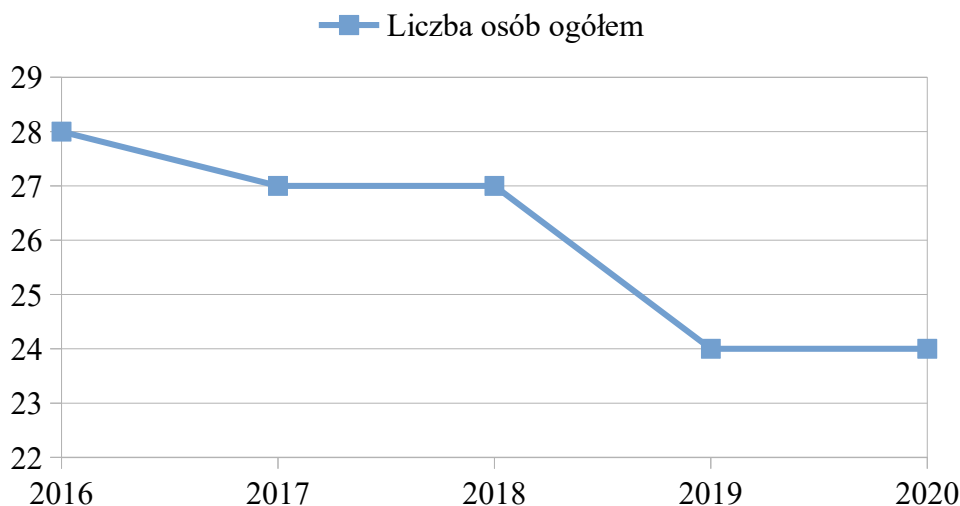
Zasilek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	373	304	329	367	402
Zasilek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	586	601	543	546	530
Zasilek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	39	36	31	24	24
Zasilek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	518	502	488	515	488
Świadczenie pielęgnacyjne	185	205	227	217	225
Specjalny zasiłek opiekuńczy	142	137	98	89	106
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasilek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	1843	1785	1716	1758	1775

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej w 2020 r.

Wskazane dane dowodzą, iż liczba świadczeń udzielanych z tytułu niepełnosprawności w różnych grupach wiekowych na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na stosunkowo równomiernym poziomie. Świadczy to o stałej konieczności istnienia i udzielania pomocy tej grupie społecznej.

Oprócz świadczeń opiekuńczych mieszkańcy Gminy Skoroszyce, którzy są całkowicie niezdolni do pracy mają możliwość uzyskania świadczenia pieniężnego określonego jako zasiłek stały.

Wykres 15 : Liczba osób korzystających z zasiłków stałych z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Skoroszyce przystąpiła do realizacji projektu pn. **Nie-Sami-Dzielni II – rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa VIII - Integracja Społeczna, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem realizacji projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych i usług wspierających świadczonych na rzecz osób niesamodzielnych, starszych i niepełnosprawnych na terenie województwa opolskiego. W założeniu projekt ten oferuje wspieranie Beneficjenta w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego (np. wsparcie w przemieszczaniu się m.in. do lekarza, do punktów usługowych i innych miejsc publicznych oraz asysty w tych miejscach, spędzanie czasu wolnego, w tym wsparcie podczas zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych), zawodowego (np. wsparcie w przemieszczaniu się do pracy, urzędów pracy, podmiotów aktywizujących zawodowo oraz asysta w tych miejscach i zajęciach), edukacyjnego (np. wsparcie w przemieszczaniu się do szkół i placówek oświatowych oraz na ich terenie, wsparcie podczas zajęć edukacyjnych i w procesie uczenia: gromadzenie materiałów, korzystanie z biblioteki). W programie bierze udział 3 mieszkańców Gminy Skoroszyce.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skoroszycach otrzymał z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego 200 „kopert życia” dla mieszkańców naszej gminy,

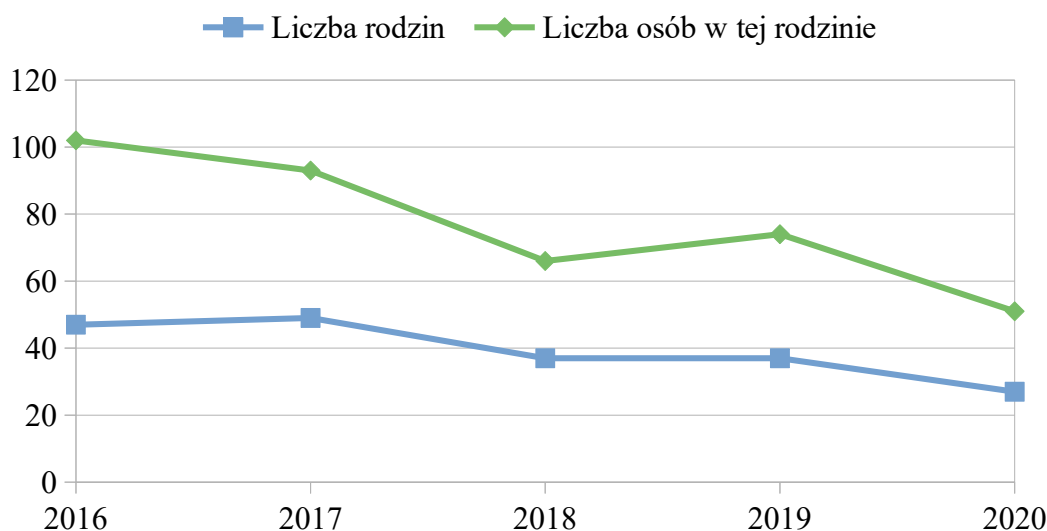
zwłaszcza dla osób starszych, samotnych, przewlekle chorych oraz niepełnosprawnych, ramach projektu „OPOLSKIE przeciw COVID-19”. Koperta życia to zwykła koperta, a w niej najważniejsze informacje o stanie zdrowia. Ten prosty pomysł może usprawnić pracę ratowników medycznych, a nawet uratować komuś życie. „Koperta życia” powinna zawierać najważniejsze informacje o stanie zdrowia jej właściciela: dane osobowe, grupę krwi, listę przebytych chorób, wszelkich uczuleń, przyjmowanych leków (ich nazwy oraz dawki), dane lekarza prowadzącego oraz kontakt do najbliższych. Ważne jest wpisanie leków, na które jest się uczulonym.

Gmina Skoroszyce, aby wyjść naprzeciw potrzebom i możliwościom osób niepełnosprawnych zlikwidowała w większości placówek edukacyjnych i w świetlicach wiejskich bariery architektoniczne uposażając wskazane miejsca w specjalne udogodnienia w formie podjazdów. Wśród placówek tych można wymienić m.in. Zespół Szkolno - Przedszkolny Szkoła Podstawowa. im. ks. prof. Józefa Tischnera Sidzinie, Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Arki Bożka w Chróście, świetlice wiejskie w Czarnolesie, Starym Grodkowie, Chróście czy Skoroszycach. Oprócz tego obie placówki medyczne wraz z aptekami, które znajdują się na terenie Gminy Skoroszyce także dają możliwość osobom m.in. poruszającym się na wózku inwalidzkim dotarcia do swoich lokali.

3.7.4. Problemy zdrowotne

Oprócz niepełnosprawności mieszkańcy Gminy Skoroszyce zmagają się z innymi problemami zdrowotnymi, w tym także z długotrwałymi i ciężkimi chorobami. Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w odniesieniu do tego wskaźnika wskazują tendencję spadkową.

Wykres 16: Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę w latach 2016-2020

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby mieszkańcy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach mają możliwość uzyskania zasiłku okresowego. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat świadczenie to uzyskała niewielka część rodzin całej społeczności.

Rok	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	6	2	5
2017	21	4	4
2018	17	2	2
2019	12	1	1
2020	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

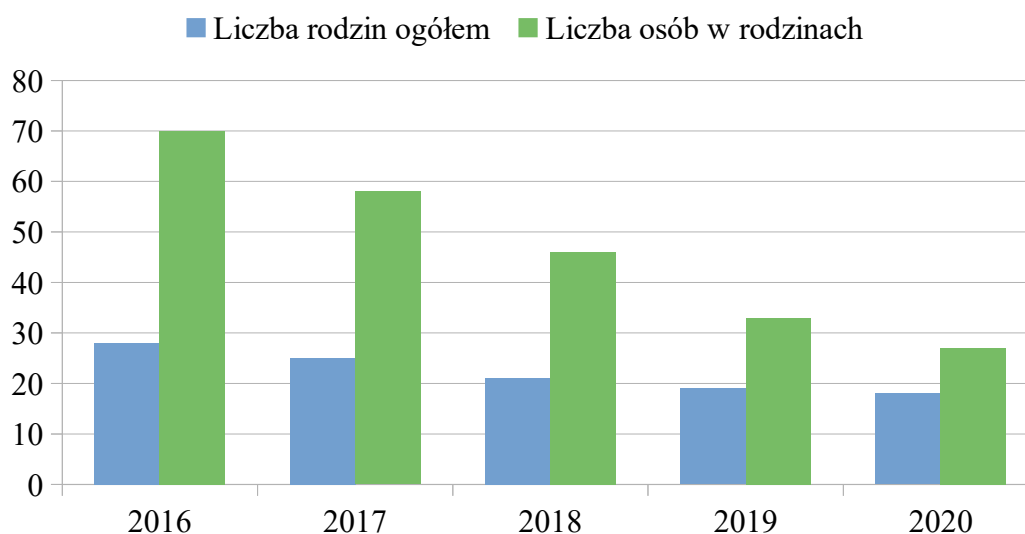
Przyznanie bądź nieprzyznanie zasiłku okresowego jest warunkowe kryterium dochodowym przypadającym na daną rodzinę lub osobę. Nie każdej osobie zmagającej się z długotrwałą lub ciężką chorobą przysługuje prawo do tego świadczenia, natomiast osoby znajdujące się w wyjątkowo trudnej sytuacji zarówno ekonomicznej jak i zdrowotnej mają możliwość uzyskania pomocy w formie pieniężnej jak i niepieniężnej z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach. W ubiegłym roku osobom cierpiącym na długotrwałą lub ciężką chorobę przyznano ogółem 1053 świadczeń, w tym 865 niepieniężnych i 188 pieniężnych.

3.7.5. Uzależnienia

Na terenie Gminy Skoroszyce występuje duży problem uzależnień. Głównie występuje nikotynizm oraz alkoholizm. Z roku na rok występuje tendencja wzrostowa uzależnienia od narkotyków i innych substancji odurzających.

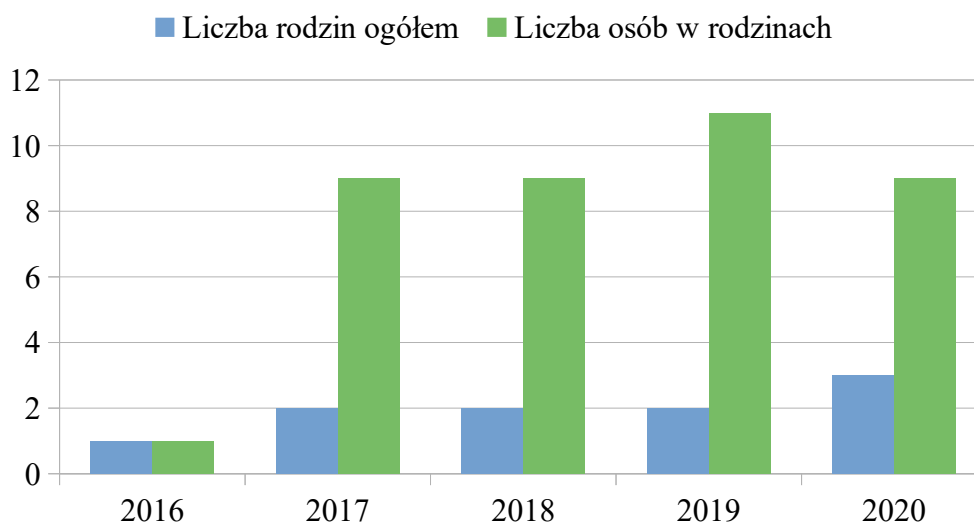
W sprawozdaniach z działalności Ośrodka wskazywane są przypadki uzależnienia od alkoholu oraz narkotyków. Są to problemy, które są w najbardziej destrukcyjny sposób odczuwalne dla funkcjonowania rodzin, w których problemy te występują. Niejednokrotnie w tych rodzinach występuje przemoc oraz inne przestępstwa. Liczbę osób z problemem alkoholowym oraz uzależnieniem od narkotyków przedstawiają wykresy poniżej.

Wykres 17: Liczba rodzin objętych różnymi formami pomocy społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Wykres 18: Liczba rodzin objętych różnymi formami pomocy społecznej z powodu uzależnienia od narkotyków

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Według przedstawionych powyżej wykresów liczba rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach z powodu alkoholizmu we wskazanych okresie jest z roku na rok coraz mniejsza. Wynika to głównie z podejmowanych działań przez pracowników Ośrodka jak i również przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, mających na celu wskazanie możliwości udzielenia wsparcia poprzez kierowanie do odpowiednich ośrodków leczenia odwykowego.

Liczba rodzin korzystająca ze wsparcia tut. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a liczba osób objętych działaniami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zróżnicowana z uwagi na fakt, iż osoby wobec których GKRPA podejmuje w głównej mierze nie są to beneficjenci Ośrodka a osoby zgłaszane: przez Zespół Interdyscyplinarne stosujące przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu, przez funkcjonariuszy Policji, którzy podejmują interwencje wobec osób zakłócających porządek publiczny pod wpływem alkoholu oraz członków rodzin osób, które nadużywają alkoholu. Obszar podejmowanych działań wobec tych osób obejmuje interdyscyplinarne działanie służb poprzez podejmowanie działań mających na celu ograniczenie spożywania alkoholu oraz leczenia odwykowego w przypadku stwierdzonej choroby alkoholowej. Z uwagi na fakt tendencji wzrostowej osób nadużywających alkoholu podejmowane są również działania mające na celu promowanie postaw prozdrowotnych, aktywnego spędzania czasu wolnego oraz innych czynników, które mają wpływ na zmianę postaw tych osób.

3.7.6. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie występuje coraz częściej, w każdej grupie społecznej. Różnice w poszczególnych grupach różnią się jedynie formą stosowania przemocy, nie w jej częstotliwości. Przemoc przybiera na sile, a skutki jej stosowania zależą od wieku i dojrzałości osoby, która jej doświadcza.

Na terenie Gminy Skoroszyce funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Podstawą prawną działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są w szczególności: ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” a także Uchwała nr VI/28/11 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, a także kuratorzy sądowi. Zespół Interdyscyplinarny zgodnie z art. 9 b ust. 1 w/w ustawy zobowiązany jest do realizacji działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie ze słownikiem PWN przemoc to „siła przeważająca czyjąś siłę, fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś; narzucona bezprawnie władza, panowanie; czyny bezprawne dokonywane z użyciem fizycznego przymusu; gwałt.”³. Przemoc w rodzinie w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została sformułowana jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wspólnie zamieszkujących bądź gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołującym cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”⁴.

³Słownik Języka Polskiego, pod red. M. Szymczak. Warszawa 1993, PWN, str. 651.

⁴Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.).

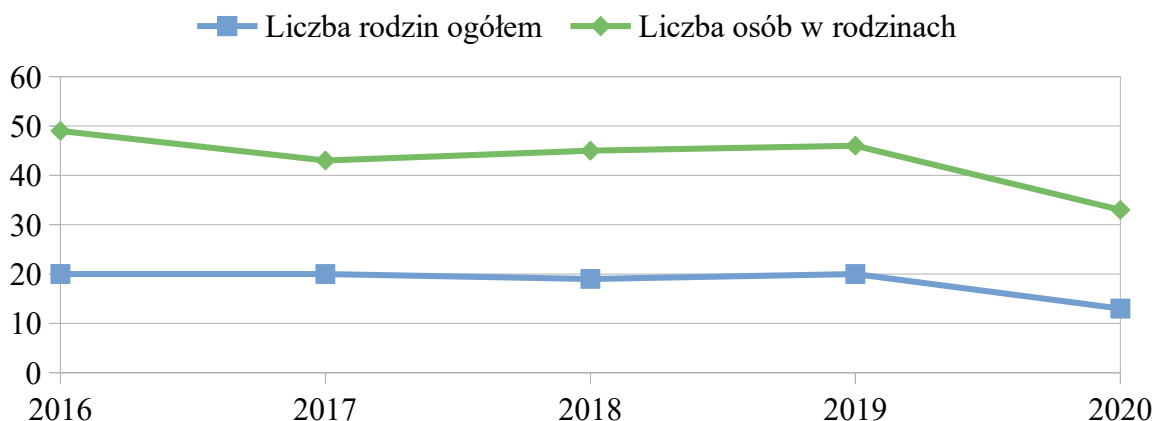
Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach procedury „Niebieskie Karty”
2016	29
2017	27
2018	38
2019	43
2020	28

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Szczegółowy zakres wsparcia dla rodzin, w których występuje problem przemocy został przedstawiony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy.

3.7.7. Problemy mieszkańców wchodzących w wiek senioralny

Społeczeństwo Gminy Skoroszyce jest społeczeństwem starzejącym się. Seniorzy zmagają się z różnymi problemami. Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć samotność, chorobę, niepełnosprawność, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Seniorzy coraz częściej zostają opuszczani przez swoje dzieci, wskutek czego nierzadko samodzielnie muszą radzić sobie z wyzwaniami dnia codziennego. Emeryci i renciści to jedna z grup społecznych, którym świadczone są usługi z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W Gminie Skoroszyce liczbę osób objętych pomocą społeczną przedstawia poniższy wykres:

Wykres 19: Liczba rodzin emerytów i rencistów ogółem objętych pomocą społeczną

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dane zaprezentowane na powyższym wykresie wskazują na niewielki spadek liczby osób objętych pomocą społeczną. Jak wynika z informacji uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Skoroszyce w kontekście usług opiekuńczych brak jest Beneficjentów tegoż świadczenia. Znalazły się natomiast osoby, które m.in. z powodu wieku, niemożności samodzielnego funkcjonowania w codziennym życiu oraz niemożności zapewnienia niezbędnej pomocy opiekuńczej zostały umieszczone w Domach Pomocy Społecznej w Jędrzejowie, Kopernikach, Korfantowie, Nysie oraz Kędzierzynie Koźlu.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Koszt pobytu
2016	5	11	140 237zł
2017	6	11	155 385zł
2018	6	6	126 424zł
2019	4	4	144 694zł
2020	6	6	127 175zł

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Na przestrzeni ostatnich 5 lat spadła liczba osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej. W związku z tym zmniejszył się także koszt utrzymania mieszkańców Gminy Skoroszyce w tych placówkach. W związku z brakiem istnienia Domu Pomocy Społecznej na terenie Gminy Skoroszyce, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zmuszony jest do umieszczania podopiecznych w dostępnych w najbliższym otoczeniu placówek z uwzględnieniem kosztów narzuconych z ich strony. Przewiduje się, że w najbliższym czasie liczba ta będzie wzrastać.

W 2019 r. utworzone zostało Stowarzyszenie „Klub Seniora”. W tym samym roku gmina przystąpiła do realizacji Modułu I zadania realizowanego w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, tj. utworzenia Klubu Senior+ poprzez odpowiednie przystosowanie pomieszczeń w Pawilonie Sportowym w Skoroszycach. Następnie w 2020 r. zrealizowano zadanie w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2020 Moduł II „Zapewnienie funkcjonowania placówki Senior+”. Mieszkańcy Gminy Skoroszyce należący do Klubu Seniora+ mieli zapewnione różnorodne atrakcje. Seniorzy spotykali się dwa razy w tygodniu we wtorki i czwartki, aby aktywnie spędzić czas. Stałym punktem zajęć był spacer oraz ćwiczenia poprawiające sprawność intelektualną, ruchową oraz manualną. Oprócz tego organizowane były zajęcia z fizjoterapeutą, zajęcia edukacyjne usprawniające pamięć, rozwijające spostrzegawczość i koncentrację. Seniorom organizowane były także wycieczki m.in. na Jasną Górę oraz do Parku Miniatur w Olszowej.

Oprócz działalności Klub Senior+ funkcjonuje także muzyczny zespół seniorów i senierek „Nadzieja”. Poza oficjalną działalnością starszej społeczności Gminy Skoroszyce można zaobserwować także ich samodzielne organizowanie czasu wolnego. Seniorzy i seniorki spotykają się m.in. podczas wypraw po okolicy z kijkami do nordic walking.

Aby dotrzeć do miejscowości gminnej, w której znajduje się m.in. Urząd Gminy oraz przychodnia lekarska wraz z apteką mieszkańcy Gminy Skoroszyce mają możliwość wykorzystania zarówno autobusów szkolnych kursujących w poszczególnych miejscowościach, ale również połączeń na trasie Nysa – Wrocław, w tym także przejazdu pociągiem.

3.7.8. Problem rodzin wychowujących dzieci

Lokalna polityka społeczna gminy Skoroszyce opiera się na elementach dotyczących funkcjonowania rodzin, procesów wychowawczych a także na statusie materialnym. Działania w tym zakresie podejmowane są przez wszystkie jednostki, które realizują zadania na rzecz wsparcia rodziny na terenie Gminy Skoroszyce. Według danych przedstawionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparciem obejmowana była liczna liczba rodzin.

Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	50	248
2017	36	176
2018	18	93
2019	29	131
2020	23	116

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Liczba rodzin w analizowanym okresie początkowo była wysoka, lecz z roku na rok tendencja była spadkowa. W roku 2019 liczba rodzin objęta pomocą społeczną wzrosła, lecz w roku 2020 znów zmalała. Udzielane wsparcie miało na celu wzmocnienie roli i funkcji wychowawczych, pomoc w rozwiązywaniu problemów. Jednym z powodów udzielania wsparcia z systemu pomocy społecznej jest potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności. Wsparcie rodzin wielodzietnych jest działaniem priorytetowym z uwagi na fakt coraz mniejszej dzietności rodzin. W Gminie Skoroszyce liczba rodzin objętych pomocą z tego powodu przedstawia zestawienie poniżej.

Liczba rodzin objętych pomocą z powodu ochrony macierzyństwa i wielodzietności

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	19	117
2017	13	79
2018	15	92
2019	11	67
2020	12	71

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Kolejnym problem wśród rodzin na terenie Gminy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Liczba rodzin w problemami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	4	10

2017	4	6
2018	4	10
2019	3	12
2020	4	18

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wśród rodzin korzystających z pomocy w formie świadczeń z pomocy społecznej notuje się w dość niskiej grupie osób. W rodzinach nie objętych powyższym wsparciem problem ten występuje częściej. W roku 2020 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wynosiła 10. Według prognoz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny będzie wzrastać.

W 2020 roku Gmina Skoroszyce przystąpiła do realizacji projektu „Bliżej rodziny i dziecka - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej - III edycja" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa VIII Integracja Społeczna, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, jako Partner Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu. Bezpośrednim realizatorem projektu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skoroszycach. W ramach projektu zatrudniony został asystent rodziny.

Wśród rodzin znajdujących się w analizowanym okresie znajdują się rodziny wielodzietne, czyli takie, które liczą troje i więcej dzieci. Liczebność tych rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana, a od roku 2018 nastąpił duży spadek.

Liczba rodzin wielodzietnych (liczących troje i więcej dzieci) objętych pomocą

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	16	106
2017	0	0
2018	14	85
2019	10	63
2020	1	6

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Wśród rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach w analizowanym okresie obserwujemy nieliczną grupę rodzin niepełnych.

Liczba rodzin niepełnych objętych pomocą

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	1	2
2017	2	4
2018	3	9
2019	2	6
2020	3	12

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Problemy rodzin niepełnych dotyczą głównie niedostatku jak i również zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych. Zaniedbania te, wynikają głównie z posiadanych przez rodzica dysfunkcji.

Najliczniej rodziny na terenie Gminy Skoroszyce korzystają z pomocy w formie pokrycia kosztów posiłku dla dzieci w przedszkolach i szkołach. Z roku na rok liczna rodzin korzystających z tej formy pomocy spada, jednak wzrasta wartość udzielanych świadczeń, co wiąże się ze wzrostem cen posiłków.

Liczba dzieci korzystających z dożywiania

Rok	Liczba świadczeniobiorców	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Wartość świadczeń w złotych
2016	63	18896	28	152	6504
2017	39	11246	18	89	4365
2018	42	12986	18	93	5008
2019	35	3669	16	73	10231
2020	28	3875	12	64	12 167,00 zł

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Prezentowane powyżej problemy stanowią fragment badanej rzeczywistości i nie stanowią katalogu problemów, z którymi mierzą się mieszkańcy Gminy Skoroszyce. Diagnoza dotyczyła najważniejszych obszarów, które można było zbadać z uwagi na fakt udzielanego wsparcia.

3.7.9. Klasyfikacja problemów społecznych pod względem ich nasilenia

Natężenie problemów społecznych na terenie Gminy Skoroszyce można przedstawić poprzez dostępne statystyki i sprawozdania z udzielonej pomocy osobom, które doświadczają poszczególnych problemów. Natężenie występujących problemów według danych statystycznych prezentuje zestawienie zamieszczone w dalszej części opracowania.

Klasyfikacja problemów społecznych pod względem ich nasilenia

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Problem społeczny:	Liczba rodzin:				
Ubóstwo	107	96	82	76	65
Bezrobocie	83	70	58	54	43
Niepelnosprawność	43	42	38	35	32
Długotrwała lub ciężka choroba	48	50	37	37	27
Alkoholizm	29	26	22	19	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	13	16	11	13
Bezdomność	6	5	4	5	8
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	4	4	4	3	4
Samotne rodzicielstwo	1	2	3	2	3
Narkomania	2	2	2	2	3
Problemy adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego	2	0	0	1	2
Wielodzietność	0	0	0	1	1
Przemoc w rodzinie	0	0	2	1	1
Zdarzenia losowe	0	0	0	0	1

Źródło: Sprawozdanie 05-R MRPiPS

Analiza natężenia problemów społecznych pokazuje, że największym problemem wśród mieszkańców Gminy Skoroszyce obok ubóstwa jest bezrobocie. Brak zatrudnienia to brak dochodów, a za tym idzie częstotliwość korzystania ze wsparcia systemu pomocy społecznej. To również brak środków na zwiększenie kwalifikacji zawodowych. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że problem bezrobocia z roku na rok ma tendencję malejącą. Problem bezrobocia swoje podłoże ma w problemie nie tworzenia nowych miejsc pracy na terenie Gminy.

Drugim w kolejności problemem jakiego doświadczają mieszkańcy Gminy Skoroszyce jest niepełnosprawność, mimo iż również tendencja jest malejąca. Niepełnosprawność utrudnia funkcjonowanie, zatrudnienie oraz pozyskiwanie środków finansowych. Rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych wymaga sporych nakładów finansowych zwłaszcza poprzez likwidację barier architektonicznych, społecznych oraz przystosowanie do nowej sytuacji w związku z posiadanymi przez te osoby ograniczeniami. Wielu mieszkańców korzysta również z pomocy z uwagi na długotrwałą lub ciężką chorobę. Związane z leczeniem i rehabilitacją koszty pochłaniają sporą część zasobów finansowych osób i rodzin i są one zmuszone zwrócić się o pomoc finansową do odpowiednich instytucji.

Na terenie Gminy Skoroszyce obserwowany jest duży problem nadużywania alkoholu przez jej mieszkańców a także wzrastający wskaźnik osób uzależnionych od narkotyków. Skutki tej przypadłości widoczne są w pracy Gminnej Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych, która sukcesywnie rozpatruje wnioski o skierowanie tych osób na leczenie odwykowe. Problemy wynikające z nadużywania alkoholu widoczne są w postawach rodzicielskich, zachowaniu społecznym, uszczuplają budżet domowy, zwiększają przemoc w rodzinach.

To właśnie z nadużywaniem alkoholu związana jest niejednokrotnie przemoc w rodzinie. W ostatnich latach problem ten został szczegółowo zbadany, podjęto też szereg działań na rzecz poprawy osób doświadczających przemocy. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Skoroszyce prowadzone są z zastosowaniem procedury „Niebieskie Karty” oraz wdrożeniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Liczba osób korzystających ze wsparcia w formie świadczeń z powodu przemocy spada, jednak liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” wzrasta co zostało przedstawione w podrozdziale wyżej.

Z roku na rok wzrasta też liczba osób bezdomnych. Bezdomność jest niejednokrotnie konsekwencją nadużywania alkoholu oraz przemocy w rodzinie w związku z orzeczeniami sądu o eksmisji sprawców przemocy. Osoby bezdomne uzyskują wsparcie poprzez udzielenie

schronienia w placówkach dla osób bezdomnych. Gmina Skoroszyce nie posiada własnych placówek dla osób bezdomnych. Korzysta z usług świadczonych przez Koło Bielickie i Koło Otmuchowskie Towarzystwa Pomocy im. Świętego Brata Alberta zapewniających schronienie w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn im. Św. Brata Alberta w Jasienicy Górnej oraz w Schronisku z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn im. Jerzego Adama Marszałkowicza w Bielicach.

Kolejne pozycje na mapie problemów społecznych Gminy zajmuje potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, samotne rodzicielstwo oraz wielodzietność. Liczebność tych rodzin wykazuje tendencję spadkową, co jest zasługą licznych działań interwencyjnych podejmowanych przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin oraz dzielnicowych. Liczba tych rodzin świadczy o coraz większej skuteczności wsparcia rodzin przez inne narzędzia pojawiające się w systemie wsparcia społecznego.

W analizowanym okresie pomocą objęte były również osoby mające problemy adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego oraz osoby, które wymagały udzielenia pomocy z uwagi na zdarzenia losowe. Obydwie te formy pomocy były sporadyczne.

Wymieniony powyżej katalog problemów społecznych nie obejmuje wszystkich problemów występujących na terenie Gminy i nie został trwale zamknięty. Wiele problemów nie zostało jeszcze rozpoznanych, co oznacza, że pojawienie się każdej dysfunkcji społecznej zostanie zbadane przez właściwe podmioty i instytucje Gminy oraz podjęte zostaną stosowne działania minimalizujące ich negatywne skutki.

Obecnie zidentyfikowane na poziomie Gminy Skoroszyce problemy społeczne są zróżnicowane. Ich natężenie jest porównywalne z problemami okolicznych gmin i nie stanowi istotnego zagrożenia dla rozwoju społeczno-gospodarczego, ale pojawienie się nawet najmniejszego problemu społecznego wymaga bieżącej reakcji i zapobiegania rozprzestrzenianiu się negatywnych skutków i pojawianiu się nowych zagrożeń społecznych. Celem rozwiązywania problemów społecznych oraz minimalizowania ich skutków na terenie Gminy Skoroszyce będą podejmowane zróżnicowane działania, angażowane różne podmioty oraz instytucje.

3.8. Analiza SWOT w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Ustalenia dotyczące opisu sytuacji ekonomicznej i społecznej oraz zasobów Gminy Skoroszyce umożliwiają wskazanie szans i zagrożeń pojawiających się w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Mocne strony w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	Słabe strony w zakresie rozwiązywania problemów społecznych
1) funkcjonowanie placówek/instytucji powołanych do rozwiązywania problemów Gminy Skoroszyce, 2) doświadczenie instytucji powoływanych do wspierania mieszkańców w rozwiązywaniu problemów społecznych, 3) aktywność społeczna mieszkańców Gminy Skoroszyce, 4) znajomość środowiska oraz norm i wartości ważnych dla lokalnej współpracy, 5) pozyskiwanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć adresowanych do społeczności lokalnej, 6) potencjał kadrowy niezbędny do realizacji tych przedsięwzięć, 7) wiedza, doświadczenie i umiejętności działania na rzecz zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców, 8) oferta wsparcia dla osób starszych.	1) malejąca liczba mieszkańców, za co odpowiada malejąca liczba urodzeń i rosnąca liczba zgonów; dynamiczny proces starzenia się społeczności gminy, 2) niewystarczająca liczba miejsc pracy dla osób młodych, mało zróżnicowany rynek pracy, 3) zbyt mało rozwinięty i zróżnicowany rynek usług społecznych, 4) niewystarczające możliwości zapewnienia opieki dzieciom w okresie wolnym od nauki (brak żłobków oraz przedszkoli czynnych również w wakacje); 5) niewystarczająca ilość ośrodków wsparcia dla dzieci i młodzieży, 6) tendencja wzrostowa w występowaniu przemocy w rodzinach, 7) spadek liczby uczniów szkół podstawowych w Gminie Skoroszyce, 8) znaczny odsetek osób długotrwale bezrobotnych, posiadających niskie kwalifikacje na rynku pracy, duży udział osób długotrwale korzystających z

	pomocy społecznej wśród ogółu osób z niej korzystających, 9) brak poradni leczenia odwykowego, 10) brak dostępu do specjalistów: ginekologa, psychiatry, 11) brak dostępu do bezpłatnej rehabilitacji, 12) niewystarczające zasoby lokalowe w strukturze gminy do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej, 13) słabo rozwinięta organizacja struktur wolontariatu.
Szanse w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	Zagrożenia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych
1) niewielkie natężenie problemów społecznych na terenie Gminy Skoroszyce, co może wpłynąć na szybsze ich rozwiązywanie lub minimalizowanie negatywnych skutków przez działania profilaktyczne, 2) istnienie instytucji pomocy i integracji społecznej z wykwalifikowaną kadrą gwarantującą skuteczność podejmowania działań strategicznych oraz prawidłową koordynację działań, 3) dobre rozeznanie środowiska w zakresie istniejących problemów społecznych, co umożliwi niezwłoczne podejmowanie inicjatyw i właściwe przygotowanie odpowiednich działań, 4) wdrażanie rozwiązań oferowanych w ramach programów krajowych np. „Programu 500+”, Program Operacyjny	1) dziedziczenie biedy i niezaradności życiowej, 2) niskie świadczenia emerytalno-rentowe, których wysokość nie pozwala zabezpieczyć podstawowych potrzeb osób starszych, szczególnie samotnych, 3) zasoby lokalowe Gminy Skoroszyce nie zabezpieczają potrzeb, brak nowego budownictwa, 4) rozluźnienie więzi rodzinnych, 5) wzrost problemu bezdomności, 6) alienacja (wycofanie społeczne) osób starszych i niepełnosprawnych, 7) pojawianie się nieznanych dotychczas problemów społecznych – np. cyberprzemoc, 8) starzenie się społeczności, wzrost liczby osób starszych, wymagających wsparcia w okresie obniżonej sprawności

Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2020 i innych, 5) wzrost świadomości społecznej, 6) współdziałanie wielu podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej w celu rozszerzenia ofert, form i środków pomocy, co stwarza możliwość lepszego docierania do różnych grup i środowisk, jak również finansowania działalności z różnych źródeł.	funkcjonalnej, 9) wyjazdy za granicę w celach zarobkowych, skutkujące brakiem opieki nad dziećmi i starzejącymi się rodzicami, 10) konieczność ponoszenia kosztu opieki instytucjonalnej świadczonej dla osób starszych, co w obecnym stanie prawnym (częściowa odpłatność lub zwolnienie z niej członków rodziny) znacząco obciąża budżet gminy, 11) częste zmiany przepisów prawa wpływające na stanowienie norm prawa lokalnego, utrudniające długofalowe planowanie przedsięwzięć, 12) problemy alkoholowe oraz narkotykowe członków rodzin, 13) słaba dostępność komunikacyjna Gminy Skoroszyce w Aglomeracji Opolskiej.

Źródło: Opracowanie własne

4. Założenia strategiczne

Dane uzyskane dzięki przeprowadzonej diagnozie i analizie SWOT dają możliwość wskazania założenia, że najbliższy okres wprowadzania zmian społecznych na terenie Gminy Skoroszyce może zaowocować ograniczeniem skutków zidentyfikowanych problemów i niekorzystnych zjawisk społecznych, intensyfikacją rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Opracowane w niniejszej strategii prognozy pokazują w jakim kierunku należy prowadzić zmiany, aby działania strategiczne przyniosły jak najlepsze rezultaty oraz jak efektywnie zarządzać zmianą społeczną, aby wszystkim mieszkańcom Gminy Skoroszyce żyło się lepiej.

4.1. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032

Prognozuje się, że cele zostaną osiągnięte, a działania w najwyższym stopniu zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w samodzielnym i odpowiedzialnym rozwiązywaniu pojawiających się w ich życiu problemów. Praktyczne zastosowanie strategii przyczyni się do:

- utrzymania odpowiedniego poziomu życia mieszkańców, umożliwiającego zaspokajanie najpilniejszych potrzeb, w tym potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży,
- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego najuboższych mieszkańców Gminy Skoroszyce,
- zwiększenie dostępu do usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania, bez konieczności kierowania mieszkańców wchodzących w wiek senioralny, samotnych i niewydolnych funkcjonalnie do domu pomocy społecznej,
- poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- umożliwienie dogodnych warunków kształcenia i rozwoju dzieci i młodzieży,
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- umożliwienie dzieciom wychowywania się w rodzinach biologicznych i odpowiedzialnego przygotowania do dorosłości.

Zaangażowanie samorządu Gminy Skoroszyce, instytucji publicznych, podmiotów społecznych i gospodarczych, w tym także sektora biznesu oraz przedstawicieli społeczności lokalnej umożliwi osiągnięcie oczekiwanych rezultatów. Przewidywane zmiany powinny sprzyjać włączeniu społecznemu, dążyć do społecznej integracji, przyczyniać się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapobiegać wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

4.2. Kierunki i zakres działań niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych

W oparciu o diagnozę i analizę SWOT zostały określone kierunki i zakres działań jakie powinny być zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy

Skoroszyce na lata 2021-2032. Jednym z najważniejszych kierunków działań na terenie gminy jest zapobieganie problemom przemocy i uzależnienia w rodzinie, ubóstwa oraz poprawa warunków socjalno-bytowych wraz z bezpieczeństwem socjalnym osób, których dochody nie pozwalają na zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych oraz utrudniają życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Problem ten wiąże się nierzadko z brakiem dochodów wynikających z pozostawania osobami bezrobotnymi bądź z niskimi dochodami mieszkańców.

Przeciwdziałanie pogłębianiu się zjawiska ubożenia, przemocy i uzależnienia w rodzinie powinno przebiegać równoległe na różnych płaszczyznach oddziaływania. Największy zakres działań w tym obszarze skupiony zostanie na poziomie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, których zakres działań odpowiednio obejmuje obejmie:

w przypadku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- 1) udzielanie wsparcia finansowego oraz pomocy w naturze osobom i rodzinom, które własnym staraniem, przy wykorzystaniu swoich środków, uprawnień, potencjału i możliwości nie są w stanie samodzielnie poprawić swojej sytuacji ekonomicznej,
- 2) udzielenie wsparcia informacyjnego o sposobach i możliwościach zmian trudnej sytuacji,
- 3) udzielenie pomocy w dostępie do usług prawnych, psychologicznych, edukacyjnych i innych, których zakres pozwoli na wzmocnienie potencjału osób i rodzin oraz wpłynie na poprawę ich statusu społecznego i ekonomicznego,
- 4) organizowanie we współpracy z różnymi podmiotami warunków sprzyjających aktywizacji i poprawie statusu ekonomicznego osób najuboższych w środowisku lokalnym.

w przypadku Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) w ramach inicjowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych: zwiększaniem dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielaniem rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej

w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,

- 2) przyjmowaniem i rozpatrywaniem wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego lub objęcie terapią,
- 3) prowadzeniem postępowania w stosunku do osób nadużywających alkoholu,
- 4) kierowaniem do sądu wniosków o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu,
- 5) opiniowaniem wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w Skoroszycach,
- 6) dokonywaniem kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Skoroszyce,
- 7) współdziałaniem z organami gminy, instytucjami, osobami fizycznymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia i wartości abstynencji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych.

w przypadku Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kluczową kwestią jest także wspieranie rodzin, w których zagrożony jest proces rozwoju i wychowania dzieci. Priorytetowym działaniem właściwych do tego osób i instytucji powinno być objęcie wsparciem, w szczególności specjalistycznym, rodzin, w których ten problem istnieje.

Rodzina obciążona różnorodnymi problemami nierzadko nie jest w stanie zapewnić dziecku warunków do prawidłowego rozwoju, dlatego niezwykle ważne jest podjęcie takich działań, które na rozwój ten pozwolą. Priorytetowa jest także współpraca rodziny z placówkami edukacyjnymi znajdującymi się na terenie Gminy Skoroszyce. W tym aspekcie należy podjąć działania mające na celu:

- 1) umożliwienie jak największej liczbie rodzin korzystania z różnorodnych form opieki dla dzieci (żłobki, przedszkola, itp.),
- 2) zapewnienie dzieciom w wieku szkolnym dostępu do świetlic szkolnych i środowiskowych, z ofertą pomocy w nauce, rozwoju zainteresowań i uzdolnień, rozwoju kultury osobistej oraz atrakcyjnych sposobów spędzania wolnego czasu,
- 3) utrzymanie i rozwój klas integracyjnych umożliwiających pełną integrację w procesie kształcenia dzieciom z niepełnosprawnościami oraz dostosowanie obiektów szkolnych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami (likwidacja barier urbanistycznych),
- 4) rozwój poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego) dla rodzin wychowujących dzieci,
- 5) rozwój usług asystenta rodziny dla rodzin mających problemy w obszarze wychowania dzieci, zwłaszcza rodzin, którym zagraża ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej.

Poprawa bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców Gminy Skoroszyce wiąże się też z zabezpieczeniem w zasobie gminy mieszkań socjalnych i chronionych, które stanowiłyby wsparcie dla osób wymagających schronienia na wypadek utraty własnego lokum w wyniku eksmisji bądź nieprzewidzianych zdarzeń losowych. Obszarem priorytetowym winny być w tej sytuacji rodziny z dziećmi.

Istotnym aspektem dotyczącym zmiany sytuacji mieszkańców Gminy Skoroszyce jest ożywienie lokalnego rynku pracy i umożliwienie bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy mieszkańcom zatrudnienia, które spowoduje poprawę sytuacji ekonomicznej. W tym obszarze działania należy skoncentrować na:

- 1) utrzymaniu współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, realizacji działań mających na celu tworzenie różnorodnych miejsc staży i pracy,

- 2) aktywizacji osób bezrobotnych oraz osób pozostających bez pracy, niespełniających warunków określonych w definicji osoby bezrobotnej, zawartej w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przy zastosowaniu narzędzia kontraktu socjalnego,
- 3) rozwoju warunków do podejmowania zatrudnienia w obszarze usług społecznych (np. opiekuńczych, rehabilitacyjnych itp.).

Nie można zapomnieć także o najstarszej grupie mieszkańców Gminy Skoroszyce. Niezbędne są działania w kierunku utrzymania jak najlepszej sprawności życiowej oraz wsparcie odpowiadające indywidualnym potrzebom seniorów. Aktywizowanie, motywowanie i zachęcanie seniorów do udziału w działaniach oferowanych przez gminę, propagowanie rzetelnej informacji i organizacji wsparcia. Oprócz osób w podeszłym wieku znajdują się w społeczności Gminy Skoroszyce także osoby z niepełnosprawnością. W tym przypadku zakres działań winien być ukierunkowany na rozwiązywanie problemów związanych z:

- 1) leczeniem i rehabilitacją poprzez zapewnienie właściwych warunków do życia w rodzinie i środowisku tym osobom,
- 2) rozwojem i utrzymaniem wysokiego poziomu usług opiekuńczych świadczonych w środowisku zamieszkania seniora,
- 3) utworzeniem ośrodka wsparcia z szeroką ofertą usług, w tym całodobowych opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla seniorów,
- 4) utrzymaniem prawidłowego stanu psychicznego oraz zapobieganiem powstawaniu problemów ze zdrowiem psychicznym mieszkańców,
- 5) niskim poziomem aktywizacji osób niepełnosprawnych,
- 6) podnoszenie świadomości społecznej na temat skutków niepełnosprawności oraz praw i uprawnień osób z niepełnosprawnością,
- 7) promowaniem idei wolontariatu seniorów oraz idei pomocy innym i samopomocy.

W odniesieniu do osób starszych, osób z niepełnosprawnością, ale także wszystkich pozostałych mieszkańców Gminy Skoroszyce ważna jest także realizacja działań związanych z wszelkimi problemami zdrowotnymi. W tym zakresie wskazane jest między innymi wdrożenie programów profilaktycznych zapobiegających pojawianiu się owych problemów. Warto zwrócić uwagę na wielospecjalistyczną współpracę medyczną oraz podążanie za aktualnie istniejącymi

zagrożeniami dotyczącymi nawet najmłodszych mieszkańców gminy. W tym obszarze należy skoncentrować się na:

- 1) promocji zdrowego i aktywnego stylu życia oraz tworzeniu warunków do uprawiania sportu, turystyki, aktywnej rekreacji,
- 2) współpracy z podmiotami wdrażającymi programy profilaktyczne w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
- 3) promowaniu zdrowego stylu życia bez uzależnień od alkoholu, narkotyków, nikotyny i innych używek,
- 4) prowadzeniu działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień,
- 5) tworzeniu warunków do rozwoju usług społecznych, zdrowotnych i rehabilitacyjnych na terenie Gminy.

Wskazane kierunki zmian społecznych nie wyczerpują wszystkich możliwości i potencjału Gminy Skoroszyce. Zakłada się, że planowane zmiany będą wdrażane sukcesywnie, z uwzględnieniem możliwości organizacyjnych i finansowych samorządu oraz instytucji wspierających samorząd w realizacji zadań. Wytyczone kierunki zmian znajdują swoje odzwierciedlenie w celach szczegółowych (operacyjnych), jakie zostały zdefiniowane dla niniejszej strategii.

4.3. Misja i cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce w okresie 2013-2020 r. przyjęta uchwałą Nr XXX/165/2013 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 27 czerwca 2013 roku określała cztery ważne cele:

- zmniejszenie ubóstwa i jego skutków w Gminie Skoroszyce,
- wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy,
- eliminowanie skutków bezrobocia,

- zapewnienie godnej starości dla ludzi w podeszłym wieku oraz osób z niepełnosprawnością.

Obecny dokument podtrzymuje tę koncepcję, ale też wymaga zachowania zgodności z obowiązującymi standardami polityki społecznej. Współcześnie wiele uwagi poświęca się włączeniu społecznemu osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. W tym kontekście misję obecnie tworzonej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 można określić w taki sposób, aby możliwe było zapewnienie mieszkańcom Gminy jak najlepszej jakości życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Tak sformułowana misja mimo, że obejmuje wiele sfer życia społecznego ma jednak bardzo ogólny charakter. Pragmatyczny charakter dokumentu uzasadnia rozszerzenie misji o wymiar praktyczny.

Biorąc pod uwagę omawiane aspekty misją strategii jest *„wspieranie potencjału ludzkiego, umożliwienie równych szans rozwoju i skuteczne wspomaganie jednostki i grup w realizacji ich celów życiowych, zapewnienie mieszkańcom Gminy Skoroszyce jak najlepszej jakości życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz planowe wdrożenie długoterminowych celów odpowiadających generalnym kierunkom działania, z wykorzystaniem alokacji zasobów, jakie są niezbędne do realizacji przyjętych celów”*.

Wypełnienie zdefiniowanej misji stanowią będą cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 opisane w dalszej części rozdziału.

4.3.1. Cel główny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032

Opierając się na wyodrębnionych problemach społecznych oraz wskazanych kierunkach działań ustalono cele strategiczne. Celem głównym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 ustanowiono *„Zapewnienie mieszkańcom Gminy Skoroszyce bezpieczeństwa socjalno-bytowego oraz dogodnych warunków do życia i rozwoju”*.

Tak określony cel strategii uwzględnia wszystkie jej problemowe aspekty. Ponadto adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Skoroszyce, których warunki i poziom życia pozostają w gestii zainteresowania samorządu terytorialnego.

4.3.2. Cele szczegółowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032

Wdrożenie celu głównego wymaga wyszczególnienia celów operacyjnych obejmujących zróżnicowane obszary interwencji i działań na rzecz mieszkańców gminy. Wyodrębniono następujące cele:

- 1) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona osób jej doświadczających,
- 2) przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii i innym uzależnieniom,
- 3) zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom nie posiadającym dochodów własnych, lub posiadającym dochody niewystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych,
- 4) wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków wychowania i rozwoju,
- 5) przeciwdziałanie marginalizacji społecznej,
- 6) aktywizacja społeczna, zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom w wieku senioralnym, chorym i niepełnosprawnym,
- 7) przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozwój rynku pracy.

Prognozuje się, iż sformułowane cele operacyjne wpłyną na ograniczenie skutków problemów społecznych istniejących na terenie gminy. Dopuszcza się również możliwość uzupełniania oraz modyfikacji treści wskazanych celów biorąc pod uwagę ciągłą aktualizację sytuacji społecznej oraz wszelkie czynniki mogące przekształcać dotychczas rozpoznane problemy i zjawiska społeczne.

5. Wskaźniki realizacji celów strategicznych

Wskaźniki realizacji celu głównego stanowić będą efekt końcowy, mierzony w ostatnim okresie sprawozdawczym, tj. 2032 roku. Dla tego pomiaru ustalono następujące wskaźniki:

1. Wskaźnik nr 1: do 2032 roku corocznie co najmniej 50% osób ubiegających się o pomoc, spełniających kryterium, zostanie objęta wsparciem w ramach różnorodnych świadczeń finansowych pomocy społecznej. Wskaźnik ten będzie odzwierciedleniem liczby i jakości działań interwencyjnych w zakresie utrzymania bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców.
2. Wskaźnik nr 2: do 2032 roku wzrośnie o 10% w stosunku do 2020 roku liczba osób objętych pracą socjalną mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom samodzielne pokonywanie trudności życiowych. Zmniejszająca się liczba rodzin korzystających z pomocy będzie odzwierciedleniem działań aktywizujących, prowadzonych między innymi przez pracowników pomocy społecznej w celu pokonywania trudności mieszkańców związanych z zaspokajaniem życiowych potrzeb. Wskaźnik ten będzie odzwierciedleniem profilaktyki społecznej prowadzonej na rzecz osób i rodzin, w których pojawiają się problemy.

Wskaźniki dla szczegółowych celów strategicznych ustalono w taki sposób, aby zmianę można było obserwować zarówno w corocznym raporcie sprawozdawczym jak i innych raportach związanych z monitorowaniem zachodzących zmian. Szczegółowy wykaz wskaźników przypisanych poszczególnym celom zawiera zamieszczona dalej tabela.

Lp	Treść celu szczegółowego	Wskaźnik
1	przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona osób jej doświadczających	a) liczba założonych Niebieskich Kart w roku kalendarzowym, b) liczba powołanych grup roboczych, c) liczba osób dotkniętych przemocą kierowanych do Ośrodków Wsparcia, d) liczba inicjatyw informacyjno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, e) liczba wniosków o ściganie sprawców przemocy.
2	przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii i innym uzależnieniom	a) liczba osób objętych działaniami GKRPA, b) liczba osób objętych programami i

		projektami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, c) liczba osób skierowanych do Zakładów Leczenia Uzależnień, d) liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, e) liczba inicjatyw społecznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (kampanii informacyjnych, imprez plenerowych itp.)
3	zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom nie posiadającym dochodów własnych, lub posiadającym dochody niewystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych	a) liczba rodzin objętych pomocą społeczną bez względu na liczbę i rodzaj świadczeń, b) wysokość środków przeznaczonych na świadczenia pieniężne dla osób uprawnionych do świadczeń w roku budżetowym, c) liczba osób objętych dożywianiem, d) wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie dożywiania w skali roku, e) liczba projektów i programów osłonowych pomocy społecznej w skali roku, f) liczba osób objętych projektami i programami osłonowymi w skali roku, g) liczba lokali socjalnych lub mieszkań chronionych dla osób z problemami lokalowymi, h) liczba osób korzystających z mieszkań socjalnych i chronionych, i) liczba osób otrzymujących dodatek mieszkaniowy i dodatek energetyczny.
4	wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków wychowania i rozwoju	a) liczba rodzin objętych „programem 500+” , b) liczba dzieci objętych „programem 500+”, c) liczba rodzin objętych kompleksowym wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej, d) liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, e) liczba dzieci skierowanych do pieczy zastępczej (bez względu na formę pieczy),

		f) liczba zatrudnianych asystentów rodziny, g) liczba dzieci, którym umożliwiono powrót z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych, h) wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w systemie pieczy zastępczej.
5	przeciwdziałanie marginalizacji społecznej	a) liczba osób samotnych objętych kompleksową pomocą, b) liczba osób bezdomnych objętych pomocą.
6	aktywizacja społeczna, zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom w wieku senioralnym, chorym i niepełnosprawnym	a) Liczba osób objętych wsparciem w ramach usług opiekuńczych, b) liczba osób uczestniczących w programie „Senior +”, c) liczba osób korzystających z pomocy finansowej w związku z orzeczoną niepełnosprawnością.
7	przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozwój rynku pracy	a) liczba osób skierowanych do pracy w ramach prac społecznie użytecznych lub innych form zatrudnienia wspieranego, b) liczba osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne.

Zawarte w tabeli dane stanowią zestaw najbardziej istotnych informacji niezbędnych do monitorowania postępu wdrażania strategii. Informacje te wraz z pojawiającymi się zmiennymi mogą być uzupełniane i aktualizowane odzwierciedlając działania statutowe i ustawowe podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych.

6. Opis sposobu realizacji strategii oraz działań niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 zostanie wdrożona poprzez realizację programów, projektów, w tym projektów socjalnych oraz

konkretnych zadań realizowanych przez podmioty i instytucje współdziałające na obszarze Gminy Skoroszyce z administracją samorządową. Do najważniejszych należą między innymi:

- 1) Gminny program wspierania rodziny,
- 2) Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 3) Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 4) Gminny program przeciwdziałania narkomanii,
- 5) Program wspierania seniorów w Gminie Skoroszyce,
- 6) Programy osłonowe adresowane do różnych kategorii społecznych w zależności od rozpoznanych potrzeb, w tym programy krajowe, których działania obejmują mieszkańców, np. Program 500+, Program „Za życiem”, Program „Karta Dużej Rodziny”, itp.
- 7) Programy współpracy Gminy Skoroszyce z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Podjęte działania mogą być realizowane na różnych płaszczyznach, począwszy od współpracy partnerskiej, aż po zlecenie realizacji zadań publicznych w trybie określonym przepisami prawa. W zlecaniu zadań preferowane będą procedury oparte na przepisach ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, promujące działania miejscowych organizacji pożytku publicznego z zachowaniem zasad konkurencyjności i najwyższej jakości rezultatów.

Wymagane jest, by programy i projekty były zbieżne z założeniami zaprezentowanej strategii. Istotne jest także by wpisywały się one w strukturę celu głównego strategii lub celów szczegółowych, zaś efekty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie celu głównego Strategii.

Warto zwrócić uwagę na metody zastosowane w celu realizacji celów strategicznych. Wskazuje się na konieczność zastosowania następujących metod:

- a) metod partycypacyjnych - włączających przedstawicieli różnych środowisk i grup społecznych do podejmowania wspólnych działań,
- b) metod aktywizujących – włączających osoby ze środowisk marginalizowanych i defaworyzowanych w poprawę ich trudnej sytuacji,

- c) metod integrujących – wzmacniających lokalne więzi społeczne w czasie wspólnych działań na rzecz osób z grup ryzyka oraz na rzecz dobrych praktyk,
- d) metod profilaktycznych – zapobiegających pojawianiu się trudnych sytuacji społecznych oraz minimalizujących przyczyny generujące takie sytuacje,
- e) metod niwelujących – rozwiązujących problemy oraz eliminujących niepożądane zjawiska lub sytuacje sprzyjające powstawaniu problemów społecznych.

Bez względu na zastosowaną metodę wdrażania strategii, do realizacji celów strategicznych mogą przyczynić się wszystkie instytucje, organizacje i osoby bezpośrednio zaangażowane w wykonanie zadań, zarówno osoby reprezentujące instytucje Gminy Skoroszyce, jak i przedstawiciele organizacji pozarządowych, wolontariusze, przedsiębiorcy i inne osoby.

7. Ramy finansowe strategii oraz źródła finansowania wydatków niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych

Polityka społeczna, zapobieganie ubożeniu społeczeństwa, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięcia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedną z ważniejszych sfer działania społecznego. Wśród zadań publicznych Gminy obszar ten zajmuje priorytetowe miejsce, co dotychczas gwarantowało możliwość pozyskania środków na realizację zadań z zakresu polityki i pomocy społecznej.

Nie bez znaczenia w całokształcie finansowania działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 może być udział funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych.

Największy udział w realizacji działań strategicznych przypada jednak funduszom samorządu gminnego, wzmocnionym potencjałem przedsiębiorców i innych podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych. Środki finansowe niezbędne do wdrażania działań strategii mogą pochodzić ze środków na ustawową realizację zadań publicznych, statutową działalność

instytucji i organizacji (np. organizacji pozarządowych) lub grantów pozyskanych na realizację konkretnych programów lub projektów.

Budżet planowany na realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 będzie oszacowany w okresach rocznych, odrębnie dla każdego z celów strategii. Szczegółowe wartości wydatków niezbędnych do osiągnięcia celów strategii corocznie podlegają zatwierdzeniu przez Radę Gminy Skoroszyce, w trybie przewidzianym dla uchwalania budżetu gminy.

8. Informacja i promocja wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032

Osiągnięciu celu głównego strategii towarzyszyć będzie informacja o wdrażaniu działań strategicznych, a strategia i wywołane przez nią zmiany staną się udziałem i własnością społeczności lokalnych. Promocja działań strategicznych odbywać się będzie poprzez konsultacje społeczne.

Promotorami zmiany społecznej będą nie tylko koordynatorzy Strategii i podmioty odpowiedzialne za jej wdrożenie, ale także beneficjenci i adresaci działań, którzy w sposób bezpośredni będą odczuwać skutki zmian.

9. Zasady aktualizacji i wprowadzania zmian w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 jest wieloletnim dokumentem planistycznym i co do zasady nie powinna ulegać zmianom czy modyfikacji. W szczególności nie mogą ulegać zmianie cele Strategii oraz wskaźniki ich realizacji.

Ze względu na fakt, że strategia określa obszar dynamiczny pod względem natężenia problemów społecznych, może podlegać jedynie aktualizacji mającej na celu odniesienie do okoliczności lub faktów, których istnienia nie można było przewidzieć na etapie projektowania dokumentu, lub które pojawiły się w trakcie wdrażania działań Strategii, np. nie występujące wcześniej problemy społeczne. Aktualizacja może nastąpić także w przypadku istotnych zmian w przepisach prawa regulujących zakres zadań samorządu gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych oraz finansowania tych zadań z budżetu gminy.

Mając powyższe na względzie Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skoroszyce na lata 2021-2032 może być aktualizowana w następujących obszarach:

- 1) diagnostycznym – jeśli na obszarze Gminy Skoroszyce pojawią się problemy społeczne nieistniejące w czasie opracowywania Strategii.
- 2) planistycznym – jeśli w trakcie wdrażania strategii okaże się, że pominięto działania istotne dla rozwiązywania istniejących problemów lub wystąpi konieczność zaplanowania działań dla nowych problemów, zdiagnozowanych w trakcie wdrażania strategii.
- 3) wdrożeniowym – jeśli w trakcie wdrażania strategii okaże się, że zmieniają się podmioty odpowiedzialne za wdrożenie konkretnych zadań lub zaplanowane działania okażą się nieadekwatne do potrzeb i należy je zastąpić innymi
- 4) ewaluacyjnym – jeśli w trakcie wdrażania strategii zajdą istotne okoliczności mające wpływ na ocenę skuteczności planowanych działań.

Aktualizacja strategii może odbywać się nie częściej niż raz do roku, o ile zajdą okoliczności uzasadniające przeprowadzenie aktualizacji. Okres aktualizacji może być powiązany z okresem sprawozdawczym. Aktualizacja strategii odbywa się w trybie przewidzianym dla jej uchwalenia.